

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

20 oktober 1999

WETSONTWERP
betreffende grensoverschrijdende
geldoverschrijvingen (*)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

20 octobre 1999

PROJET DE LOI
relatif aux virements
d'argent transfrontaliers (*)

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 50 0000/000:	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer	DOC 50 0000/000 :	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA	: Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	: Questions et Réponses écrites
HA	: Handelingen (Integraal Verslag)	HA	: Annales (Compte Rendu Intégral)
BV	: Beknopt Verslag	CRA	: Compte Rendu Analytique
PLEN	: Plenum	PLEN	: Séance plénière
COM	: Commissievergadering	COM	: Réunion de commission

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers		Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	
Bestellingen :		Commandes :	
Natieplein 2		Place de la Nation 2	
1008 Brussel		1008 Bruxelles	
Tel. : 02/ 549 81 60		Tél. : 02/ 549 81 60	
Fax : 02/549 82 74		Fax : 02/549 82 74	
www.deKamer.be		www.laChambre.be	
e-mail : alg.zaken@deKamer.be		e-mail : aff.generales@laChambre.be	

MEMORIE VAN TOELICHTING

INLEIDING

Het wetsontwerp dat u wordt voorgelegd beoogt de omzetting van de richtlijn 97/5/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 januari 1997 betreffende grensoverschrijdende overschrijvingen.

Luidend de overwegingen van deze richtlijn is het voor particulieren en het bedrijfsleven, met name voor kleine en middelgrote ondernemingen, van het allergrootste belang snel, betrouwbaar en goedkoop tussen verschillende delen van de Gemeenschap overschrijvingen te kunnen verrichten. Het doel van de richtlijn bestaat er dan ook in een verbetering te brengen in de diensten voor grensoverschrijdende overschrijvingen.

Aangezien het hier gaat om de invoering van een stelsel waarbij, uit de aard van de aangelegenheid, een aantal grensoverschrijdende aspecten geregeld worden, laat de tekst van de richtlijn aan de Lidstaten zeer weinig keuze en optiemogelijkheden over en dit, ondanks het feit dat hij geen uitspraak doet over een aantal, niet-temin essentiële aangelegenheden. Met andere woorden, buiten de klassieke aanpassing van de terminologie naar Belgisch recht, is de bewegingsruimte van de Lidstaten beperkt tot de artikelen 10 en 11 van de richtlijn, hetgeen betekent dat de wetgever zich in eerste instantie dient te beperken tot de loutere omzetting. In theorie zou men zich kunnen voorstellen om verdergaande maatregelen te nemen, maar aangezien het hier gaat om het bepalen van relaties in de internationale sfeer, lijkt het aangewezen in eerste instantie zich te beperken tot de voorgeschreven maatregelen.

Een en ander heeft tot gevolg dat het wetsontwerp, dat *ratione loci* noodzakelijkerwijze zijn toepassingsgebied tot België beperkt, op verschillende manieren kan inwerken op een grensoverschrijdende overschrijving. Uiteraard is de wet van toepassing wanneer de opdrachtgever of de begunstigde van een grensoverschrijdende geldoverschrijving zich in België situeert, maar de Belgische wet kan eveneens geroepen worden een effect te hebben wanneer noch de begunstigde, noch de opdrachtgever zich in ons land bevinden maar wanneer de grensoverschrijdende geldoverschrijving via een in België gevestigde instelling transiteert. Hierop zal bij de artikelsgewijze bespreking worden teruggekomen.

EXPOSE DES MOTIFS

INTRODUCTION

Le projet de loi qui vous est soumis, vise la transposition de la directive 97/5/CE du Parlement européen et du Conseil du 27 janvier 1997 concernant les virements transfrontaliers.

Conformément aux considérants de cette directive, il est essentiel pour les particuliers et notre économie, notamment pour les petites et moyennes entreprises, de pouvoir effectuer des virements rapides, fiables et peu coûteux entre les différentes parties de la Communauté. Le but de la directive est, dès lors, d'améliorer les services afférents aux virements transfrontaliers.

Comme il s'agit, en l'occurrence d'instaurer un système grâce auquel, par essence, un certain nombre d'aspects des virements transfrontaliers sont réglés, le texte de la directive laisse aux États membres très peu de possibilités d'option ou de choix malgré le fait qu'elle ne se prononce pas sur un certain nombre de questions, cependant essentielles. En d'autres termes, indépendamment de l'adaptation habituelle de la terminologie au droit belge, la liberté de mouvement des États membres est limitée aux articles 10 et 11 de la directive, ce qui signifie que le législateur doit se limiter, en première instance, à la simple transposition. En théorie, on aurait pu imaginer de prendre des mesures allant beaucoup plus loin mais compte tenu du fait qu'il s'agit ici de préciser des flux dans le contexte international, il semble indiqué de se limiter en première instance aux dispositions décrites.

Tout ceci a pour conséquence que le projet de loi, qui se limite nécessairement *ratione loci* au territoire belge, peut influencer de différentes manières sur un virement transfrontalier. Il va de soi que la loi est d'application quand le donneur d'ordre ou le bénéficiaire d'un virement d'argent transfrontalier se situe en Belgique, mais la loi belge peut aussi être appelée à s'appliquer quand ni le donneur d'ordre ni le bénéficiaire ne se trouvent dans notre pays mais que le virement transfrontalier de sommes d'argent transite par une institution établie en Belgique. On reviendra sur ce point dans le cadre de la discussion des articles.

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Inleidende bepaling

Het eerste lid van dit artikel behoeft geen bijzondere commentaar.

Het tweede lid is een vermelding die uitdrukkelijk is voorgeschreven door het tweede lid van artikel 11, 1 van de richtlijn.

Artikel 2

Toepassingsgebied

Deze bepaling is een overname van artikel 1 van de richtlijn rekening houdend dat de richtlijn 97/5 in alle landen van de Europese Economische Ruimte van toepassing is. Ratione materiae wordt het toepassingsgebied ruimer gepreciseerd in hierna volgend artikel 3.

Artikel 3

Definities

Artikel 3 van het ontwerp volgt getrouw het schema van de definities van artikel 2 van de richtlijn, waarbij evenwel de volgende opmerkingen worden gemaakt :

Andere instellingen

In punt b) verdient het concept «andere instellingen» evenwel nadere uitleg. Men beoogt hierdoor elke dienstverlener te vatten die geen kredietinstelling is maar die op gelijkaardige wijze een grensoverschrijdende overschrijving uitvoert. Dit beoogt De Post maar eveneens de gespecialiseerde ondernemingen in internationale geldoverschrijvingen die stortingen uitvoeren ten gevolge van overhandigingen van geldsommen. De wet bedoelt evenwel niet de beheersorganismen van betalingssystemen (CEC, ELLIPS, de compensatiekamer beheerd door de Nationale Bank van België), en evenmin de diensten van elektronische post zoals bijvoorbeeld Belgacom of Swift, in de mate waarin deze systemen of organismen tussenkomen, hetzij voor de verzending van een betalingsopdracht (elektronische post) hetzij voor de afhandeling of de regeling ervan (betalingssystemen). In werkelijkheid voeren deze systemen of organismen geen overschrijving uit in de echte zin van het woord.

DISCUSSION DES ARTICLES

Article 1er

Disposition introductive

Le premier alinéa de cet article n'appelle pas de commentaire particulier.

Le deuxième alinéa est une mention expressément imposée par le deuxième alinéa de l'article 11, 1 de la directive.

Article 2

Champ d'application

Cette disposition reprend l'article 1 de la directive en tenant compte du fait que la directive 97/5 est d'application dans tous les états de l'Espace économique européen. Le champ d'application ratione materiae est par ailleurs plus amplement précisé à l'article 3 ci-dessous.

Article 3

Définitions

L'article 3 du projet suit fidèlement le schéma des définitions de l'article 2 de la directive en y ajoutant pour tant les remarques suivantes :

Autres établissements

Au point b), le concept «autres établissements» mérite un mot d'explication. On entend viser par là tout prestataire de services, autre qu'un établissement de crédit, qui exécute de manière analogue à celui-ci un virement transfrontalier. Cela comprend La Poste mais aussi les entreprises spécialisées de virement international d'argent qui exécutent des virements au départ de sommes versées en numéraire. En revanche, la loi ne vise pas les organismes gestionnaires des systèmes de paiement (CEC, ELLIPS, la chambre de compensation gérés par la Banque Nationale de Belgique), pas plus que les services de courrier électronique tels que Belgacom ou Swift par exemple, dans la mesure où ces systèmes ou organismes interviennent, soit pour l'acheminement d'un ordre de virement (courriers électroniques) soit pour la liquidation ou le règlement de celui-ci (systèmes de paiement). En réalité, lesdits systèmes ou organismes n'exécutent pas des virements à proprement parler.

Grensoverschrijdende overschrijving

Dit wetsontwerp is van toepassing op de grensoverschrijdende overschrijvingen zoals omschreven in punt f), dat in essentie de definitie van de richtlijn zelf overneemt.

Het is aldus van toepassing op de grensoverschrijdende overschrijvingen ingeleid hetzij door een storting in speciën door de opdrachtgever, hetzij door het debiteren van een rekening waarover hij kan beschikken (d. w. z. een rekening waarvan hij houder is of waarover hij volmacht heeft), met bestemming van een begunstigde bij een instelling.

Daartegenover lijkt het ongerechtvaardigd het wetsontwerp toe te passen op andere betalingsmiddelen om hierna uiteengezette redenen.

De uitvoeringsprocedures van de overschrijvingsverrichtingen, in het bijzonder in bewoordingen van uitvoeringstermijnen, kunnen niet worden vergeleken met deze die toegepast worden op de betalingen met behulp van kaarten (debet-, krediet- en vooruitbetaalde kaarten), met behulp van cheques, of door middel van invorderingen (domiciliëringen).

Het initiatief voor de uitvoering van een overschrijving komt inderdaad toe aan de instelling van de opdrachtgever die de rekening van de cliënt zal debiteren na overgegaan te zijn tot de gebruikelijke verificaties. De datum van het begin van de transactie (aanvaardingsdatum) kan dus met zekerheid worden bepaald. Het zal vervolgens aan deze instelling zijn om het meest geëigende kanaal te gebruiken teneinde het krediet binnen de kortst mogelijke tijd bij zijn eindbegunstigde te doen komen.

De uitvoeringstermijnen die van toepassing zijn op de andere betalingscategorieën zijn daarentegen moeilijk vergelijkbaar in de mate dat de behandelingsprocedures van deze transacties beantwoorden aan een verschillende logica :

- de kredietkaarten impliceren per definitie een uitgesteld debet van de opdrachtgever ;
- wat de vooruitbetaalde kaarten betreft, en ruimer gezien de elektronische munt, gebeurt het debiteren van de opdrachtgever voorafgaandelijk en zonder rechtstreekse band met de eigenlijke betalingsverrichting;
- de cheques moeten ter incassering door de begunstigde worden voorgelegd. Het is dus deze laatste die in de praktijk de betaling zal initiëren. Al de controles voor geldigverklaring en de daadwerkelijke regeling (of

Virements transfrontaliers

Le présent projet de loi s'applique aux virements transfrontaliers tels que définis au point f), reprenant pour l'essentiel la définition de la directive elle-même.

Il s'applique ainsi aux virements transfrontaliers initiés soit par un versement en espèces du donneur d'ordre, soit par le débit d'un compte dont il peut disposer (c.-à-d. un compte dont il est titulaire ou sur lequel il a procuration), à destination d'un bénéficiaire auprès d'un établissement.

En revanche, il paraît injustifié d'appliquer le projet de loi aux autres moyens de paiement pour les raisons développées ci-après.

Les procédures d'exécution des opérations de virement, spécialement en termes de délais d'exécution, ne peuvent être comparées à celles appliquées pour les paiements par cartes (cartes débit, de crédit et prépayées), par chèques, ou au moyen de recouvrements (domiciliations).

En effet, l'initiative de l'exécution d'un virement revient à l'établissement du donneur d'ordre qui débitera le compte du client après avoir procédé aux vérifications d'usage. La date de début de la transaction (date d'acceptation) peut donc être définie avec certitude. Il appartiendra ensuite à cet établissement d'utiliser le circuit le plus approprié pour faire parvenir le crédit dans les meilleurs délais à son bénéficiaire final.

Les délais d'exécution applicables aux autres catégories de paiement sont en revanche difficilement comparables dans la mesure où les procédures de traitement de ces transactions répondent à une logique différente :

- les cartes de crédit impliquent, par définition, un débit différé du donneur d'ordre ;
- en ce qui concerne les cartes prépayées et plus largement la monnaie électronique, le débit du donneur d'ordre s'effectue préalablement et sans lien direct avec l'opération de paiement proprement dite ;
- les chèques doivent être remis pour encaissement par le bénéficiaire. C'est donc ce dernier qui initiera en pratique le paiement. Tous les contrôles de validation et le règlement effectif (ou le refus de paiement) ne pour-

de weigering van uitbetaling) zullen bijgevolg slechts kunnen worden uitgevoerd na het terugzenden van de cheque (of van daarop betrekking hebbende inlichtingen) naar de instelling van de opdrachtgever ;

- de domiciliëringen die eveneens beantwoorden aan specifieke behandelingsregels zijn tot vandaag niet opgenomen in grensoverschrijdende betalings-systemen, wat ze de facto uit het toepassingsgebied van het wetsontwerp zou moeten sluiten ;

- tenslotte zullen de debetkaarten, die tot voor kort slechts geldopnamen toelieten aan geldautomaten in het buitenland, in de toekomst ook kunnen worden gebruikt om betalingen te verrichten bij verkooppunt-terminals. De elektronische behandeling van deze verrichtingen laat evenwel het waarborgen toe van snellere uitvoeringstermijnen dan deze die voor de overschrijvingen bedoeld worden.

Men dient zich bijgevolg te houden aan het begrip van grensoverschrijdende overschrijvingen zoals omschreven in het wetsontwerp.

Referentierentevoet

In punt k) werd de referentierentevoet vastgesteld op tweemaal de wettelijke interestvoet. Het komt er inderdaad op aan deze referentierentevoet op een voldoende hoog niveau vast te leggen teneinde het afschrikwekkend karakter ervan te benadrukken.

Bankwerkdag

In punt m) tenslotte werd het begrip « bankwerkdag » gedefinieerd. Het achterwege laten van deze definitie door de tekst van de richtlijn is een onvergeeflijke nalatigheid, aangezien dit begrip in verschillende bepalingen van de tekst terugkeert en als middel dient om de termijnen te berekenen aan de hand waarvan kan worden nagegaan of een overschrijving tijdig is gebeurd. Vermits er evenwel geen eenvormige definitie bestaat van het begrip « bankwerkdag », werd er voor de toepassing van dit ontwerp de voorkeur aan gegeven het begrip te relateren aan een welbepaalde operatie. Dit heeft tot gevolg dat de termijnen anders kunnen berekend worden voor verschillende overschrijvingen waarvoor de opdracht dezelfde dag gegeven wordt.

ront dès lors s'opérer qu'après le renvoi du chèque (ou des informations y relatives) à l'établissement du donneur d'ordre;

- les domiciliations, qui répondent également à des règles de traitement spécifiques, ne sont pas intégrées à ce jour dans des systèmes de paiement transfrontaliers, ce qui devrait les exclure de fait du champ d'application du projet de loi ;

- enfin, les cartes de débit, qui ne permettaient jusqu'il y a peu que d'effectuer des retraits aux distributeurs de billets à l'étranger, pourront être aussi utilisées à l'avenir pour effectuer des paiements à des terminaux points de vente. Le traitement électronique de ces opérations permet toutefois de garantir des délais d'exécution plus rapides que ceux envisagés pour les virements.

Il convient donc d'en rester à la notion de virements transfrontaliers telle que définie dans le projet de loi.

Taux de référence

Dans le point k), le taux de référence est fixé au double du taux d'intérêt légal. Il importe, en effet, de fixer ce taux de référence à un niveau suffisamment haut afin d'en accentuer le caractère dissuasif.

Jour bancaire ouvrable

Enfin, au point m) a été définie la notion de « jour bancaire ouvrable ». Le fait d'avoir omis cette définition dans le texte de la directive constitue une négligence impardonnable, compte tenu du fait que cette notion revient à plusieurs reprises dans différentes dispositions du texte et sert de base au calcul des délais qui permettront de vérifier si un virement a été effectué à temps. Compte tenu du fait qu'il n'existe pas de définition uniforme de la notion de « jour bancaire ouvrable », on a préféré, pour l'application du présent projet, lier cette notion à une opération bien déterminée. Ceci a pour conséquence que les délais peuvent être calculés différemment pour différents virements pour lesquels l'ordre en a été donné le même jour.

Artikel 4

Informatie vooraf over de voorwaarden voor grensoverschrijdende overschrijvingen

De eerste paragraaf van artikel 4 van het ontwerp is de overname van artikel 3 van de richtlijn, behoudens enkele kleine taalaanpassingen. Deze paragraaf heeft geen verdere commentaar.

De tweede paragraaf bepaalt dat de informatie van de voorgaande paragraaf deel uitmaakt van het tarief van de instellingen in de zin van de wet op de handelspraktijken. Bij toepassing van artikel 6 van dezelfde wet komt het aan de Koning toe het besluit van 23 maart 1995 betreffende de aanduiding van de tarieven van homogene financiële diensten te vervolledigen om de informatie bedoeld bij dit artikel eraan toe te voegen.

Het spreekt vanzelf dat enkel de inlichtingen, die op een algemene manier van toepassing zijn op het geheel van de grensoverschrijdende overschrijvingen, zullen moeten opgenomen worden in het tarief. Voor uitzonderingsgevallen, kan het volstaan, voor bepaalde inlichtingen (bijvoorbeeld de termijnen) te vermelden dat de cliënt zijn bank moet raadplegen.

Artikel 5

Informatie na een grensoverschrijdende overschrijving

De eerste paragraaf van artikel 5 van het ontwerp is de overname van artikel 4 van de richtlijn.

Evenwel werd de mogelijkheid voor de cliënten om af te zien van de minimum informatie na een grensoverschrijdende overschrijving, niet weerhouden. Men begrijpt immers niet goed welke controlemogelijkheid een cliënt nog rest, wanneer hij zelfs niet meer over deze informatie zou beschikken.

Evenwel bevat de tweede paragraaf de mogelijkheid voor cliënten die geen consumenten zijn in de zin van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument om deze inlichtingen te groeperen en over te maken volgens een overeengekomen periodiciteit (bijvoorbeeld, elke maand).

Article 4

Informations préalables sur les conditions applicables aux virements transfrontaliers

Le premier paragraphe de l'article 4 du projet est repris de l'article 3 de la directive, sous réserve de quelques petites adaptations terminologiques. Ce paragraphe n'appelle pas de commentaire particulier.

Le second paragraphe stipule que les informations du paragraphe précédent font partie du tarif des établissements au sens de la loi sur les pratiques du commerce. En application de l'article 6 de cette même loi, il appartiendra au Roi de compléter l'arrêté du 23 mars 1995 relatif à l'indication des tarifs des services financiers homogènes pour y ajouter les informations visées par le présent article.

Il va de soi que seules les informations qui s'appliquent de manière générale à l'ensemble des virements transfrontaliers devront être reprises dans le tarif. Pour des cas exceptionnels, il peut être suffisant de mentionner, pour certaines informations (p. ex. les délais) que le client doit consulter sa banque.

Article 5

Informations postérieures à un virement transfrontalier

Le premier paragraphe de l'article 5 du projet reprend l'article 4 de la directive.

Néanmoins, le texte ne retient pas la possibilité, pour les clients, de renoncer à un minimum d'information après un virement transfrontalier. On ne comprend pas bien, en effet, quelle possibilité de contrôle a encore ce client s'il ne dispose pas lui-même de cette information.

Cependant, le second paragraphe prévoit la possibilité, pour les clients qui ne sont pas des consommateurs au sens de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, que ces informations puissent être regroupées et transmises selon une périodicité convenue (par exemple, tous les mois).

Artikel 6

Specifieke verbintenissen van de instelling

Artikel 6 van het ontwerp is de overname van artikel 5 van de richtlijn met enkele kleinere terminologische aanpassingen.

Artikel 7

Verplichtingen aangaande de termijnen

Artikel 7 van het ontwerp is de overname van artikel 6 van de richtlijn.

§ 1. handelt over de relatie tussen de opdrachtgever en zijn instelling, terwijl § 2 de relatie tussen de begunstigde en zijn instelling beheerst. Op te merken valt dat § 2 niet speelt wanneer de begunstigde geen rekening aanhoudt bij de instelling waarvan de rekening met het geld is gecrediteerd.

Bovendien werd in het tweede lid van § 2 nog een opmerkelijke wijziging aangebracht ten opzichte van de tekst van de richtlijn. Daar waar de richtlijn spreekt over « het einde van de bankwerkdag volgend op de dag waarop de rekening van de begunstigde met het geld is gecrediteerd », wordt dit in de tekst van het ontwerp « het einde van de werkdag, volgend op de bankwerkdag waarop de rekening van de instelling van de begunstigde met het geld is gecrediteerd ». Inderdaad, rekening houdend met de definitie van het begrip « bankwerkdag » zoals dit voortvloeit uit artikel 3, punt m) van dit ontwerp, is deze omschrijving slechts van toepassing voor de berekening van de termijnen die tussen de instellingen gelden. Vanaf het ogenblik dat de rekening van de instelling van de begunstigde met het geld is gecrediteerd, is het zonder belang op deze omschrijving verder een beroep te doen.

Uit § 4 blijkt duidelijk dat de vergoeding die bij toepassing van deze bepaling verschuldigd is, slechts een forfaitaire vergoeding is en dat daar bovenop op de instellingen kan verhaald worden, elke schade die door een mogelijke vertraging veroorzaakt wordt

Artikel 8

Verplichting tot uitvoering van de grensoverschrijdende overschrijving overeenkomstig de instructies

Artikel 8 van het ontwerp is de overname van artikel 7 van de richtlijn.

Article 6

Engagements spécifiques de l'établissement

L'article 6 du projet reprend l'article 5 de la directive avec quelques petites adaptations de terminologie.

Article 7

Obligations concernant les délais

L'article 7 du projet reprend l'article 6 de la directive.

Le § 1er traite de la relation entre le donneur d'ordre et son établissement, tandis que le § 2 traite de la relation entre le bénéficiaire et son établissement. Il faut souligner que le § 2 ne joue pas quand le bénéficiaire n'est titulaire d'aucun compte auprès de l'établissement dont le compte est crédité.

De plus, dans le deuxième alinéa du § 2 on a apporté une importante modification eu égard au texte de la directive. Alors que la directive se lit « à la fin du jour bancaire ouvrable qui suit le jour où les fonds ont été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire », le texte du projet retient « à la fin du jour ouvrable qui suit le jour où les fonds ont été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire ». En effet, compte tenu de la définition de la notion de « jour ouvrable bancaire », telle qu'elle découle de l'article 3, point m) de ce projet, celle-ci ne serait d'application que pour le calcul des délais qui valent entre établissements. A partir du moment où le compte de l'établissement du bénéficiaire est crédité du montant des fonds, il n'est plus important d'encore s'en référer à cette définition.

Du § 4 il apparaît clairement que l'indemnité due en application de cette disposition n'est qu'une indemnité forfaitaire et que, de surcroît, tout dommage qui est occasionné par un possible retard peut être indemnisé par les établissements.

Article 8

Obligation d'effectuer le virement transfrontalier conformément aux instructions

L'article 8 reprend l'article 7 de la directive.

In dit artikel wordt het principe neergelegd dat de grensoverschrijdende overschrijving voor het volledige bedrag wordt uitgevoerd, behoudens tegengestelde instructies.

Artikel 9

Terugbetalingsverplichting van de instellingen bij niet-afwikkeling van overschrijvingen

Artikel 9 van het ontwerp is de overname van artikel 8 van de richtlijn.

Het regelt de garantieverplichtingen van de instellingen die bij een grensoverschrijdende overschrijving in gebreke zouden zijn gebleven. Het valt te noteren dat de garantieverplichting, overeenkomstig de bepalingen van de richtlijn, geldt voor een lager bedrag dan het bedrag waarop deze wet overeenkomstig zijn artikel 2 van toepassing is.

Artikel 10

Overmacht

Artikel 10 van het ontwerp is de overname van artikel 9 van de richtlijn.

In de praktijk, zal de rechter het begrip overmacht beoordelen, rekening houdend met de bestaande rechtspraak die reeds met de definitie van de richtlijn overeenstemt.

Artikel 11

Regeling van de geschillen

Artikel 11 is de tegenhanger van artikel 10 van de richtlijn.

De richtlijn legt geen specifieke sancties op, met uitzondering van de verwijlinterest (zie artikel 3, k, van het ontwerp). Overigens laat artikel 4, § 2 toe, binnen het kader van voornoemde wet betreffende de handelspraktijken, om de inbreuken te bestraffen met betrekking tot de informatie die moet geleverd wordt krachtens dit ontwerp.

Volgens informatie uit diverse hoeken kunnen de beroepsprocedures bedoeld bij artikel 10 van de richtlijn bestaan in het beroep op verschillende bemiddelings- en ombudsdiensten. De opstellers van dit ontwerp hebben voor deze wet gekozen met de bedenking dat het niet adequaat was een bijzondere verhaalsprocedure

Dans cet article est établi le principe que le virement transfrontalier doit être exécuté pour l'entière du montant, sauf instructions contraires.

Article 9

Obligation de remboursement faite aux établissements en cas de virements non menés à bonne fin

L'article 9 reprend l'article 8 de la directive.

Il règle les obligations de garantie des établissements en cas de virements non menés à bonne fin. Il est à noter que l'obligation de garantie, telle que prévue par les dispositions de la directive, vaut également pour un montant inférieur à celui pour lequel la présente loi est d'application conformément à son article 2.

Article 10

Cas de force majeure

L'article 10 du projet reprend l'article 9 de la directive.

En pratique, le juge qualifiera la notion de force majeure eu égard à la jurisprudence existante qui correspond déjà à la définition de la directive.

Article 11

Règlement des différends

L'article 11 est le pendant de l'article 10 de la directive.

La directive n'impose pas de sanction spécifique, à l'exception du taux d'intérêt de retard (voir article 3, k du projet). Par ailleurs, l'article 4, § 2 permet de sanctionner, dans le cadre de la loi sur les pratiques du commerce citée ci-avant, les infractions relatives à l'information qui doit être donnée en vertu du présent projet.

Selon diverses informations, les procédures de réclamations prévues dans l'article 10 de la directive peuvent consister dans le recours à divers services de médiation ou d'ombudsman. Les auteurs du projet ont suivi cette voie, estimant en outre qu'il n'était pas adéquat de prévoir des voies de recours spécifiques pour

te voorzien voor grensoverschrijdende overschrijvingen zonder hetzelfde te bepalen voor binnenlandse overschrijvingen. Dit laatste punt vraagt evenwel nadere overwegingen gegeven het feit dat een veelheid van teksten van toepassing is op deze overschrijvingen.

Artikel 12

Aanpassing van de bepalingen van de wet aan internationale akkoorden of verdragen

Op grond van dit artikel kan de Koning, zoals ook in andere wetgevingen voorzien, dit wetsontwerp aanpassen aan eventuele Europese richtlijnen of andere internationale verdragen die betrekking hebben op grensoverschrijdende overschrijvingen.

Artikel 13

Inwerkingtreding

Het eerste lid van deze bepaling regelt de inwerkingtreding van deze wet. Alhoewel de tekst van de richtlijn als uiterste omzettingsdatum 14 augustus 1999 voorziet, lijkt het toch niet aangewezen, om reden van rechtszekerheid, een retroactieve inwerkingtreding te bepalen.

Het tweede lid van dit artikel is een overgangsbepaling om duidelijk vast te stellen op welke grensoverschrijdende overschrijvingen deze wet van toepassing is.

Dit is, Dames en Heren, de draagwijdte van het ontwerp dat de Regering de eer heeft u ter goedkeuring voor te leggen.

De minister van Financiën,

Didier REYNERS

De minister van Economie,

Rudy DEMOTTE

les virements transfrontaliers sans en faire autant pour les virements domestiques. Ce dernier point demande toutefois une réflexion plus approfondie étant donné la pluralité de textes applicables à ces virements.

Article 12

Adaptation des dispositions de la loi aux accords ou traités internationaux

Sur base de cet article, le Roi peut, comme cela est déjà prévu dans d'autres législations, adapter le présent projet aux éventuelles directives européennes ou autres textes internationaux ayant trait aux virements transfrontaliers.

Article 13

Entrée en vigueur

Le premier alinéa de cette disposition règle l'entrée en vigueur de la présente loi. Bien que le texte de la directive reprenne le 14 août 1999 comme date ultime de transposition, il ne semble pas indiqué de prévoir une entrée en vigueur rétroactive pour des raisons de sécurité juridique.

Le deuxième alinéa de cet article est une disposition transitoire qui a pour but de déterminer clairement les virements transfrontaliers auxquels la loi s'applique.

Voici, Mesdames et Messieurs, la portée du projet que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à votre approbation.

Le ministre des Finances,

Didier REYNERS

Le ministre de l'Economie,

Rudy DEMOTTE

OVEREENSTEMMINGSTABEL

Richtlijn - Directive

Art.

—

1

2

-

3

-

4

-

5

6

7

8

9

10

-

11

12

13

-

TABLE DE CONCORDANCE

Wetsontwerp - Projet de loi

Art.

1

2

3,a) -l)

3, m)

4, § 1

4, § 2

5, § 1

5, § 2

6

7

8

9

10

11, lid 1 / al. 1er

11, lid 2 / al. 2

13

-

-

12

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

**Voorontwerp van wet betreffende
grensoverschrijdende geldoverschrijvingen**

Artikel 1

Inleidende bepaling

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Zij zet de bepalingen om van de richtlijn 97/5/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 januari 1997 betreffende de grensoverschrijdende overschrijvingen.

Art. 2

Toepassingsgebied

Deze wet is van toepassing op de in de valuta's van de Lidstaten van de Europese Unie en de in euro verrichte grensoverschrijdende overschrijvingen tot een tegenwaarde van 50.000 euro per overschrijving waartoe opdracht wordt gegeven door andere dan in artikel 3, onder a), b) en c), bedoelde personen en die worden uitgevoerd door kredietinstellingen en andere instellingen.

Art. 3

Definities

Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :

a) *kredietinstelling* : de instelling bedoeld bij artikel 1, tweede lid van de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen;

b) *andere instelling* : elke natuurlijke of rechtspersoon die geen kredietinstelling is en die in het kader van zijn werkzaamheden grensoverschrijdende overschrijvingen uitvoert;

c) *financiële instelling* : een instelling zoals omschreven in artikel 4, lid 1, van Verordening (EG) n. 3604/93 van de Raad van 13 december 1993 tot vaststelling van de definities voor de toepassing van het in artikel 104 A van het Verdrag vastgelegde verbod op bevoorrechte toegang;

d) *instelling* : een kredietinstelling of een andere instelling; voor de toepassing van de artikelen 7, 8 en 9 van deze wet worden de in de verschillende Lidstaten van de Europese Economische Ruimte gevestigde bijkantoren van een zelfde kredietinstelling die bij de uitvoering van een grensoverschrijdende overschrijving betrokken zijn, als afzonderlijke instellingen beschouwd;

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

**Avant-projet de loi relative aux virements
d'argent transfrontaliers**

Article 1er

Disposition introductive

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Elle transpose les dispositions de la directive 97/5/CE du Parlement européen et du Conseil du 27 janvier 1997 concernant les virements transfrontaliers.

Art. 2

Champ d'application

La présente loi s'applique aux virements transfrontaliers effectués dans les devises des États membres de l'Union européenne et en euros jusqu'à concurrence d'un montant de la contre-valeur de 50.000 euros par virement, ordonnés par des personnes autres que celles visées à l'article 3, points a), b) et c) et exécutés par les établissements de crédit et autres établissements.

Art. 3

Définitions

Aux fins de la présente loi, on entend par :

a) *établissement de crédit* : l'établissement visé à l'article 1er, alinéa 2, de la loi du 22 mars 1993 relative au statut et au contrôle des établissements de crédit;

b) *autre établissement* : toute personne, physique ou morale, autre qu'un établissement de crédit, qui, dans le cadre de ses activités, exécute des virements transfrontaliers;

c) *institution financière* : une institution telle que définie à l'article 4, alinéa 1er, du Règlement (CE) n°3604/93 du Conseil du 13 décembre 1993 précisant les définitions en vue de l'application de l'interdiction de l'accès privilégié énoncée à l'article 104 A du Traité;

d) *établissement* : un établissement de crédit ou un autre établissement; aux fins des articles 7, 8 et 9 de la présente loi, les succursales d'un même établissement de crédit situées dans des États membres différents de l'Espace Économique Européen qui participent à l'exécution d'un virement transfrontalier sont considérées comme des établissements distincts;

e) *bemiddelende instelling* : een andere instelling dan de instelling van de opdrachtgever of van de begunstigde, die bij de uitvoering van een grensoverschrijdende overschrijving betrokken is;

f) *grensoverschrijdende overschrijving* : een verrichting op initiatief van een opdrachtgever, hetzij door een storting in speciën, hetzij door het debiteren van een rekening waarover hij kan beschikken, via een instelling of een bijkantoor van een instelling in een Lidstaat, teneinde in een instelling of een bijkantoor van een instelling in een andere Lidstaat een geldbedrag aan een begunstigde ter beschikking te stellen; de opdrachtgever en de begunstigde kunnen één en dezelfde persoon zijn;

g) *opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving* : een in ongeacht welke vorm rechtstreeks door een opdrachtgever aan een instelling gegeven onvoorwaardelijke instructie om een grensoverschrijdende overschrijving uit te voeren;

h) *opdrachtgever* : een natuurlijke of rechtspersoon die opdracht geeft tot het uitvoeren van grensoverschrijdende overschrijving aan een begunstigde;

i) *begunstigde* : de uiteindelijke ontvanger van een grensoverschrijdende overschrijving, aan wie de overeenstemmende gelden ter beschikking worden gesteld op een rekening waarover hij kan beschikken;

j) *cliënt* : naar gelang van het geval de opdrachtgever of de begunstigde;

k) *referentierentevoet* : een rentevoet die een schadevergoeding belichaamt en die overeenstemt met tweemaal de wettelijke interestvoet ;

l) *datum van aanvaarding* : datum van vervulling van alle voorwaarden die door een instelling zijn gesteld voor de uitvoering van een opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving en die betrekking hebben op het bestaan van toereikende financiële dekking en op de informatie die voor de uitvoering van die overdracht nodig is;

m) *bankwerkdag* : elke werkdag waarop alle bij een grensoverschrijdende overschrijving betrokken instellingen gelijktijdig hun gebruikelijke werkzaamheden uitvoeren.

Art. 4

Informatie vooraf over de voorwaarden voor grensoverschrijdende overschrijvingen

§ 1. De instellingen verstrekken aan hun cliënten en kandidaat-clieënten, in voorkomend geval mede langs elektronische weg, in een bevattelijke vorm schriftelijke informatie over de voorwaarden voor grensoverschrijdende overschrijvingen. Die informatie dient tenminste te behelzen :

e) *établissement intermédiaire* : un établissement autre que l'établissement du donneur d'ordre ou du bénéficiaire participant à l'exécution d'un virement transfrontalier;

f) *virement transfrontalier* : une opération effectuée à l'initiative d'un donneur d'ordre, soit par versement d'espèces, soit par débit d'un compte dont il peut disposer, via un établissement, ou une succursale d'établissement, situé dans un État membre, en vue de mettre une somme d'argent à la disposition d'un bénéficiaire dans un établissement, ou dans une succursale d'établissement, situé dans un autre État membre; le donneur d'ordre et le bénéficiaire peuvent être une seule et même personne;

g) *ordre de virement transfrontalier* : une instruction inconditionnelle, quelle que soit sa forme, donnée directement par un donneur d'ordre à un établissement, d'exécuter un virement transfrontalier;

h) *donneur d'ordre* : une personne physique ou morale qui ordonne l'exécution d'un virement transfrontalier en faveur d'un bénéficiaire;

i) *bénéficiaire* : le destinataire final d'un virement transfrontalier dont les fonds correspondants sont mis à sa disposition sur un compte dont il peut disposer;

j) *client* : le donneur d'ordre ou le bénéficiaire, selon le contexte;

k) *taux d'intérêt de référence* : un taux d'intérêt représentatif d'une indemnisation et qui correspond au double du taux d'intérêt légal ;

l) *date d'acceptation* : la date de réalisation de toutes les conditions exigées par un établissement pour l'exécution d'un ordre de virement transfrontalier, et relatives à l'existence d'une couverture financière suffisante et aux informations nécessaires pour l'exécution de cet ordre;

m) *jour bancaire ouvrable* : chaque jour ouvrable pendant lequel tous les établissements impliqués dans un virement transfrontalier exercent simultanément leurs activités normales.

Art. 4

Informations préalables sur les conditions applicables aux virements transfrontaliers

§ 1er Les établissements mettent à la disposition de leurs clients effectifs et potentiels des informations écrites, y compris, le cas échéant, par voie électronique, et présentées sous une forme aisément compréhensible, sur les conditions applicables aux virements transfrontaliers. Ces informations comportent au moins :

- opgave van de termijn die nodig is om, ter uitvoering van een aan de instelling gegeven opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving, de rekening van de instelling van de begunstigde met het geld te crediteren. Het tijdstip waarop die termijn aanvangt, moet duidelijk worden vermeld;

- opgave van de termijn die bij de ontvangst van een grensoverschrijdende overschrijving nodig is om de rekening van de begunstigde te crediteren met het geld waarmee de rekening van de instelling gecrediteerd is;

- de berekeningswijze van alle door de cliënt aan de instelling te betalen commissielonen en kosten, in voorkomend geval met inbegrip van de tarieven;

- de valutadatum die eventueel door de instelling wordt toegepast;

- opgave van de klachten- en beroepsprocedures die voor de cliënt openstaan, en van de wijze waarop hij daartoe toegang heeft;

- opgave van de gebruikte referentiewisselkoersen.

§ 2. De informatie bedoeld in de voorgaande paragraaf maakt deel uit van het tarief van de instellingen, zoals bedoeld bij artikel 2, § 2 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument.

De Koning bepaalt de toepassingsmodaliteiten van deze paragraaf overeenkomstig artikel 6 van de voornoemde wet van 14 juli 1991.

Art. 5

Informatie na een grensoverschrijdende overschrijving

§ 1. De instellingen verstrekken na het uitvoeren of ontvangen van een grensoverschrijdende overschrijving hun cliënten, in voorkomend geval mede langs elektronische weg, duidelijke schriftelijke informatie in een bevattelijke vorm. Deze informatie behelst tenminste :

- een referentie aan de hand waarvan de cliënt kan vaststellen om welke grensoverschrijdende overschrijving het gaat;

- het oorspronkelijk bedrag van de grensoverschrijdende overschrijving;

- het bedrag van alle door de cliënt verschuldigde commissielonen en kosten;

- de valutadatum die eventueel door de instelling wordt toegepast.

Indien de opdrachtgever bepaald heeft dat de kosten betreffende de grensoverschrijdende overschrijving geheel of gedeeltelijk de begunstigde moeten worden aangerekend, moet deze door zijn eigen instelling daarvan in kennis worden gesteld.

- l'indication du délai nécessaire pour qu'en exécution d'un ordre de virement transfrontalier donné à un établissement, le compte de l'établissement du bénéficiaire soit crédité. Le point de départ du délai doit être clairement indiqué;

- l'indication du délai nécessaire, en cas de réception d'un virement transfrontalier, pour que les fonds crédités sur le compte de l'établissement, soient crédités sur le compte du bénéficiaire;

- les modalités de calcul de toutes les commissions et frais payables par le client à l'établissement, y compris, le cas échéant, les tarifs;

- la date de valeur éventuellement appliquée par l'établissement;

- l'indication des procédures de réclamation et de recours offertes aux clients, ainsi que des modalités d'accès à celles-ci;

- l'indication des cours de change de référence utilisés.

§ 2. Les informations visées au paragraphe précédent font partie du tarif des établissements, tel que défini à l'article 2, § 2 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur

Le Roi détermine les modalités d'application du présent paragraphe conformément à l'article 6 de la loi du 14 juillet 1991 précitée.

Art. 5

Informations postérieures à un virement transfrontalier

§ 1er Les établissements fournissent à leurs clients, postérieurement à l'exécution ou à la réception d'un virement transfrontalier, des informations écrites claires, y compris, le cas échéant, par voie électronique, et présentées sous une forme aisément compréhensible. Ces informations contiennent au moins :

- une référence permettant au client d'identifier le virement transfrontalier;

- le montant initial du virement transfrontalier;

- le montant de tous les frais et commissions à la charge du client;

- la date de valeur éventuellement appliquée par l'établissement.

Si le donneur d'ordre a spécifié que les frais relatifs au virement transfrontalier devaient être imputés en totalité ou en partie au bénéficiaire, celui-ci doit en être informé par son propre établissement.

Bij omrekening deelt de instelling die de omrekening vericht haar cliënt de daarbij toegepaste wisselkoers mee.

§ 2. Wanneer de cliënt geen consument is in de zin van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument kunnen de instellingen met deze cliënten overeenkomen dat de informatie bedoeld bij de voorgaande paragraaf hun zal worden meegedeeld in een samengevatte vorm en volgens een overeengekomen periodiciteit.

Art. 6

Specifieke verbintenissen van de instelling

Een instelling moet zich, op verzoek van een opdrachtgever, met betrekking tot een grensoverschrijdende overschrijving waarvan de bijzonderheden nauwkeurig omschreven zijn, verbinden ten aanzien van een termijn voor de uitvoering van die overschrijving en de daarmee verband houdende commissies en kosten, uitgezonderd die welke verband houden met de toe te passen wisselkoers, tenzij ze een grensoverschrijdende overschrijving niet wenst uit te voeren.

Art. 7

Verplichtingen aangaande de termijnen

§ 1. De instelling van de opdrachtgever moet de grensoverschrijdende overschrijving uitvoeren binnen de termijn die met de opdrachtgever is overeengekomen.

Indien de overeengekomen termijn niet wordt nagekomen of, wanneer geen termijn is overeengekomen, indien de rekening van de instelling van de begunstigde aan het einde van de vijfde bankwerkdag volgend op de datum van aanvaarding van de opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving niet met het geld is gecrediteerd, wordt de opdrachtgever door zijn instelling vergoed.

De vergoeding behelst de uitkering van een rente die berekend wordt door de toepassing van de referentierentevoet op het bedrag van de grensoverschrijdende overschrijving over de periode tussen :

- het einde van de overeengekomen termijn of, wanneer geen termijn is overeengekomen, het einde van de vijfde bankwerkdag volgend op de datum van aanvaarding van de opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving, en
- de datum waarop de instelling van de begunstigde met het geld wordt gecrediteerd.

Indien de niet-uitvoering van de grensoverschrijdende overschrijving binnen de overeengekomen termijn of wanneer geen termijn is overeengekomen voor het einde van de vijfde bankwerkdag volgend op de datum aanvaarding van de grensoverschrijdende overschrijving, te wijten is aan een bemiddelende instelling, is de bemiddelende instelling evenzo verplicht de instelling van de opdrachtgever te vergoeden.

Lorsqu'il y a eu conversion, l'établissement qui a effectué la conversion informe son client du taux de change utilisé.

§ 2. Lorsque le client n'est pas un consommateur au sens de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, les établissements peuvent convenir avec ces clients que les informations visées au paragraphe précédent leur seront transmises sous une forme agrégée et selon une périodicité déterminée.

Art. 6

Engagements spécifiques de l'établissement

Sauf s'il ne souhaite pas effectuer un virement transfrontalier, un établissement doit, à la demande d'un donneur d'ordre, quant à un virement transfrontalier dont les spécifications sont précisées, s'engager sur le délai d'exécution de ce virement et sur les commissions et frais y relatifs, à l'exception de ceux qui sont liés au cours du change qui serait appliqué.

Art. 7

Obligations concernant les délais

§ 1er. L'établissement du donneur d'ordre doit effectuer le virement transfrontalier concerné dans le délai convenu avec le donneur d'ordre.

Lorsque le délai convenu n'est pas respecté ou lorsque, en l'absence d'un tel délai, à la fin du cinquième jour bancaire ouvrable qui suit la date d'acceptation de l'ordre de virement transfrontalier, les fonds n'ont pas été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire, l'établissement du donneur d'ordre indemnise ce dernier.

L'indemnisation consiste dans le versement d'un intérêt calculé sur le montant du virement transfrontalier par application du taux d'intérêt de référence pour la période s'écoulant entre :

- le terme du délai convenu ou, en l'absence d'un tel délai, la fin du cinquième jour bancaire ouvrable qui suit la date d'acceptation de l'ordre de virement transfrontalier, d'une part, et
- la date à laquelle les fonds sont crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire, d'autre part.

De même, lorsque la non-exécution du virement transfrontalier dans le délai convenu ou en l'absence d'un tel délai avant la fin du cinquième jour bancaire ouvrable qui suit la date d'acceptation de l'ordre de virement transfrontalier est imputable à un établissement intermédiaire, celui-ci est tenu d'indemniser l'établissement du donneur d'ordre.

§ 2. De instelling van de begunstigde dient het uit de grensoverschrijdende overschrijving resulterende geld aan de begunstigde ter beschikking te stellen binnen de met deze overeengekomen termijn.

Indien de overeengekomen termijn niet wordt nagekomen of, wanneer geen termijn is overeengekomen, indien aan het einde van de werkdag, volgend op de bankwerkdag waarop de rekening van de instelling van de begunstigde met het geld is gecrediteerd, de rekening van de begunstigde niet met het geld is gecrediteerd, dient de instelling van de begunstigde deze te vergoeden.

De vergoeding behelst de uitkering van rente die berekend wordt door toepassing van de referentierentevoet op het bedrag van grensoverschrijdende overschrijving over de periode tussen :

- het einde van de overeengekomen termijn of, wanneer geen termijn is overeengekomen, het einde van de bankwerkdag volgend op de dag waarop de rekening van de instelling van de begunstigde met het geld is gecrediteerd, en

- de datum waarop de rekening van de begunstigde met het geld is gecrediteerd.

§ 3. Indien de instelling van de opdrachtgever, respectievelijk de instelling van de begunstigde, kan aantonen dat de vertraging aan de opdrachtgever, respectievelijk de begunstigde te wijten is, is geen vergoeding verschuldigd uit hoofde van de paragrafen 1 en 2.

§ 4. De paragrafen 1, 2 en 3 laten de overige rechten van de cliënten en van de bij de uitvoering van de grensoverschrijdende overschrijving betrokken instellingen onverlet.

Art. 8

Verplichting tot uitvoering van de grensoverschrijdende overschrijving overeenkomstig de instructies

§ 1. De instelling van de opdrachtgever, elke bemiddelende instelling en de instelling van de begunstigde zijn verplicht, na de datum van aanvaarding van de opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving, de grensoverschrijdende overschrijving voor het volledige bedrag daarvan uit te voeren, tenzij de opdrachtgever uitdrukkelijk te kennen heeft gegeven dat de kosten van de grensoverschrijdende overschrijving geheel of gedeeltelijk de begunstigde moet worden aangerekend.

Het voorgaande lid belet de instelling van de begunstigde niet hem de kosten in verband met het beheer van zijn rekening aan te rekenen, overeenkomstig de geldende regels en gebruiken. Die aanrekening kan evenwel door de instelling niet worden aangevoerd als reden om de haar door het voorgaande lid opgelegde verplichtingen niet na te komen.

§ 2. Onverminderd enige andere vordering is de instelling van de opdrachtgever, indien zij of een bemiddelende instelling, in strijd met § 1, een bedrag in mindering heeft gebracht op het bedrag van de grensoverschrijdende overschrijving,

§ 2. L'établissement du bénéficiaire doit mettre les fonds résultant du virement transfrontalier à la disposition du bénéficiaire dans le délai convenu avec celui-ci.

Lorsque le délai convenu n'est pas respecté ou, en l'absence d'un tel délai, lorsqu'à la fin du jour bancaire ouvrable qui suit le jour où les fonds ont été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire, les fonds n'ont pas été crédités sur le compte du bénéficiaire, l'établissement du bénéficiaire indemnise ce dernier.

L'indemnité consiste dans le versement d'un intérêt calculé sur le montant du virement transfrontalier par application du taux d'intérêt de référence pour la période s'écoulant entre :

- le terme du délai convenu ou, en l'absence d'un tel délai, la fin du jour bancaire ouvrable qui suit le jour où les fonds ont été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire, d'une part, et

- la date à laquelle les fonds sont crédités sur le compte du bénéficiaire, d'autre part.

§ 3. Aucune indemnisation n'est due en application des paragraphes 1er et 2 lorsque l'établissement du donneur d'ordre, respectivement, l'établissement du bénéficiaire, peut établir que le retard est imputable au donneur d'ordre, respectivement, au bénéficiaire.

§ 4. Les paragraphes 1er, 2 et 3 ne préjugent en rien des autres droits des clients et des établissements ayant participé à l'exécution de l'ordre de virement transfrontalier.

Art. 8

Obligation d'effectuer le virement transfrontalier conformément aux instructions

§ 1er L'établissement du donneur d'ordre, tout établissement intermédiaire et l'établissement du bénéficiaire sont tenus, après la date d'acceptation de l'ordre de virement transfrontalier, d'exécuter ce virement transfrontalier pour son montant intégral, sauf si le donneur d'ordre a spécifié que les frais relatifs au virement transfrontalier devaient être imputés en totalité ou en partie au bénéficiaire.

L'alinéa précédent ne préjuge pas de la possibilité, pour l'établissement du bénéficiaire, de facturer à celui-ci les frais relatifs à la gestion de son compte, conformément aux règles et usages applicables. Cependant, cette facturation ne peut pas être utilisée par l'établissement pour se dégager des obligations fixées par cet alinéa précédent.

§ 2. Sans préjudice de tout autre recours lorsque l'établissement du donneur d'ordre ou un établissement intermédiaire a procédé à une déduction sur le montant du virement transfrontalier en violation du § 1er, l'établissement du donneur

verplicht om, op verzoek van de opdrachtgever, het afgetrokken bedrag zonder enige inhouding en op eigen kosten aan de begunstigde over te maken, tenzij de opdrachtgever verlangt dat hij voor dat bedrag wordt gecrediteerd.

Elke bemiddelende instelling die in strijd met § 1 een bedrag in mindering brengt, is verplicht het afgetrokken bedrag zonder enige inhouding en op eigen kosten aan de instelling van de opdrachtgever, dan wel, indien de instelling van de opdrachtgever daarom vraagt, aan de begunstigde over te maken.

§ 3. Indien de niet-nakoming van de verplichting de opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving overeenkomstig de instructies van de opdrachtgever uit te voeren, te wijten is aan de instelling van de begunstigde, is deze instelling, onverminderd enige andere vordering, verplicht elk ten onrechte afgetrokken bedrag op eigen kosten aan de begunstigde terug te betalen.

Art. 9

Terugbetalingsverplichting van de instellingen bij niet-afwikkeling van overschrijvingen

§ 1. Indien, na aanvaarding van een opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving door de instelling van de opdrachtgever, de rekening van de instelling van de begunstigde niet met het daarmee overeenkomende geld wordt gecrediteerd, is de instelling van de opdrachtgever, onverminderd enige andere vordering, verplicht de opdrachtgever ten belope van maximaal 12.500 euro te crediteren voor het bedrag van de grensoverschrijdende overschrijving, vermeerderd met :

- rente die berekend wordt door toepassing van de referentierentevoet op het bedrag van de grensoverschrijdende overschrijving over de periode tussen de datum van de opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving en de crediteringsdatum, en

- het bedrag van de met de grensoverschrijdende overschrijving verband houdende kosten die door de opdrachtgever zijn betaald.

Deze bedragen worden ter beschikking van de opdrachtgever gesteld binnen een termijn van veertien bankwerkdagen na de datum waarop de opdrachtgever zijn verzoek heeft ingediend, tenzij de rekening van de instelling van de begunstigde inmiddels met het met de opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving overeenkomende geld is gecrediteerd.

Het verzoek tot schadevergoeding mag niet worden ingediend voor het verstrijken van de tussen de opdrachtgever en diens instelling voor de uitvoering van de grensoverschrijdende overschrijving overeengekomen termijn of, wanneer geen termijn is overeengekomen, het verstrijken van de in artikel 7, § 1, tweede lid, bedoelde termijn.

Elke bemiddelende instelling die een opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving heeft aanvaard, is evenzo verplicht het bedrag van die overschrijving, inclusief de daaraan verbonden kosten en rente, op eigen kosten terug te betalen

d'ordre est tenu, sur demande du donneur d'ordre, de virer, sans aucune déduction et à ses propres frais, le montant déduit au bénéficiaire, sauf si le donneur d'ordre demande que ce montant lui soit crédité.

Tout établissement intermédiaire qui procède à une déduction en violation du § 1er est tenu de virer le montant déduit, sans aucune déduction et à ses propres frais, à l'établissement du donneur d'ordre ou, si l'établissement du donneur d'ordre le demande, au bénéficiaire.

§ 3. Lorsque le manquement à l'obligation d'exécuter l'ordre de virement transfrontalier conformément aux instructions du donneur d'ordre est imputable à l'établissement du bénéficiaire et sans préjudice de tout autre recours, l'établissement du bénéficiaire est tenu de rembourser au bénéficiaire, à ses propres frais, tout montant déduit à tort.

Art. 9

Obligation de remboursement faite aux établissements en cas de virements non menés à bonne fin

§ 1er Si, à la suite d'un ordre de virement transfrontalier accepté par l'établissement du donneur d'ordre, les fonds correspondants ne sont pas crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire et, sans préjudice de tout autre recours susceptible d'être présenté, l'établissement du donneur d'ordre est tenu de créditer le donneur d'ordre à concurrence de 12.500 euros maximum, du montant du virement transfrontalier majoré :

- d'un intérêt calculé par application du taux d'intérêt de référence sur le montant du virement transfrontalier pour la période s'écoulant entre la date de l'ordre de virement transfrontalier et la date du crédit, et

- du montant des frais relatifs au virement transfrontalier réglés par le donneur d'ordre.

Ces montants sont mis à la disposition du donneur d'ordre dans un délai de quatorze jours bancaires ouvrables après la date à laquelle le donneur d'ordre a présenté sa demande sauf si, entre-temps, les fonds correspondant à l'ordre de virement transfrontalier ont été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire.

Cette demande de dédommagement ne peut être présentée avant le terme du délai d'exécution du virement transfrontalier convenu entre l'établissement du donneur d'ordre et celui-ci ou, à défaut d'un tel délai, le terme du délai prévu à l'article 7, § 1er, deuxième alinéa.

De même, chaque établissement intermédiaire ayant accepté l'ordre de virement transfrontalier est tenu de rembourser le montant de ce virement, y compris les frais et intérêts y afférents, à ses propres frais, à l'établissement qui lui a donné

aan de instelling die haar opdracht tot die overschrijving heeft gegeven. Indien de grensoverschrijdende overschrijving niet is afgewikkeld ingevolge foutieve of onvolledige instructies van laatstgenoemde instelling, moet de bemiddelende instelling al het mogelijke doen om het bedrag van de grensoverschrijdende overschrijving terug te betalen.

§ 2. Indien de grensoverschrijdende overschrijving niet is afgewikkeld ingevolge de niet-uitvoering van de grensoverschrijdende overschrijving door een bemiddelende instelling die gekozen is door de instelling van de begunstigde, is deze laatste instelling, in afwijking van § 1, verplicht het geld tot een bedrag van 12.500 euro ter beschikking van de begunstigde te stellen.

§ 3. Indien de grensoverschrijdende overschrijving niet is afgewikkeld ingevolge foutieve of onvolledige instructies van de opdrachtgever aan zijn instelling, of ingevolge niet-uitvoering van de grensoverschrijdende overschrijving door een bemiddelende instelling die uitdrukkelijk door de opdrachtgever is gekozen, doen de instelling van de opdrachtgever en de andere bij de transactie betrokken instellingen, in afwijking van § 1., al het mogelijke om het bedrag van de overschrijving terug te betalen.

Wanneer het bedrag door de instelling van de opdrachtgever is terugverkregen, is deze instelling verplicht de opdrachtgever voor dat bedrag te crediteren. In dit geval zijn de instellingen, met inbegrip van de instelling van de opdrachtgever, niet verplicht de ontstane kosten en rente terug te betalen en kunnen zij de aan de terugverzekering verbonden kosten in mindering brengen, mits deze worden gespecificeerd.

Art. 10

Overmacht

Onverminderd de bepalingen van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld, zijn de instellingen die bij de uitvoering van een grensoverschrijdende overschrijving zijn betrokken, vrijgesteld van de bij deze wet opgelegde verplichtingen indien zij redenen van overmacht kunnen aanvoeren.

Art. 11

Regeling van de geschillen

Ten einde de eventuele geschillen te regelen tussen een opdrachtgever en zijn instelling of tussen een begunstigde en zijn instelling, stellen de instellingen een aangepaste klachten- en beroepsprocedure in, waarin wordt voorzien door een zelfstandig organisme waarvan de beslissingen worden aanvaard door de instellingen.

De naam en het adres van de organismen bedoeld bij het voorgaande lid maken deel uit van de informatie die moet hernomen worden in het tarief bedoeld bij artikel 4, § 2.

l'instruction de l'effectuer. Si le virement transfrontalier n'a pas été mené à bonne fin à cause d'une erreur ou omission dans les instructions données par ce dernier établissement, l'établissement intermédiaire doit s'efforcer, dans la mesure du possible de rembourser le montant du virement transfrontalier.

§ 2. Par dérogation au § 1er, si le virement transfrontalier n'a pas été mené à bonne fin du fait de sa non-exécution par un établissement intermédiaire choisi par l'établissement du bénéficiaire, ce dernier établissement est tenu de mettre les fonds à la disposition du bénéficiaire jusqu'à concurrence de 12.500 euros.

§ 3. Par dérogation au § 1er, si le virement transfrontalier n'a pas été mené à bonne fin à cause d'une erreur ou omission dans les instructions données par le donneur d'ordre à son établissement ou du fait de la non-exécution de l'ordre de virement transfrontalier par un établissement intermédiaire expressément choisi par le donneur d'ordre, l'établissement du donneur d'ordre et les autres établissements qui sont intervenus dans l'opération doivent s'efforcer, dans la mesure du possible, de rembourser le montant du virement.

Lorsque le montant a été récupéré par l'établissement du donneur d'ordre, cet établissement est tenu de le créditer au donneur d'ordre. Dans ce cas, les établissements, y compris l'établissement du donneur d'ordre, ne sont pas tenus de rembourser les frais et intérêts échus et peuvent déduire les frais occasionnés par la récupération pour autant que ceux-ci soient spécifiés.

Art. 10

Cas de force majeure

Sans préjudice des dispositions de la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins de blanchiment de capitaux, les établissements participant à l'exécution d'un ordre de virement transfrontalier sont libérés des obligations prévues par les dispositions de la présente loi, dans la mesure où ils peuvent invoquer des raisons de force majeure.

Art. 11

Règlement des différends

En vue de régler les différends éventuels entre un donneur d'ordre et son établissement ou entre un bénéficiaire et son établissement, les établissements mettent en place une procédure de réclamation et de recours adéquate, exercée par un organisme autonome dont les décisions sont acceptées par les établissements.

Le nom et l'adresse des organismes visés à l'alinéa précédent font partie des informations qui doivent être reprises dans le tarif visé à l'article 4, § 2.

Art. 12

Aanpassing van de bepalingen van de wet aan internationale akkoorden of verdragen

§ 1. De Koning kan, bij een in de Ministerraad overlegd besluit, de bepalingen van deze wet aanpassen aan de verplichtingen die voor België voortvloeien uit internationale akkoorden of verdragen voor zover het gaat om aangelegenheden die niet krachtens de Grondwet aan de wetgever zijn voorbehouden.

§ 2. De ontwerpen van koninklijke besluiten waarvan sprake in § 1 worden aan de afdeling wetgeving van de Raad van State ter advies voorgelegd.

Het advies van de Raad van State wordt samen met het verslag aan de Koning en het betrokken koninklijk besluit openbaar gemaakt.

§ 3. De met toepassing van § 1 genomen koninklijke besluiten worden opgeheven indien niet bij wet bevestigd binnen het jaar na hun bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

Art. 13

Inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking op 14 augustus 1999.

Zij vindt geen toepassing op de grensoverschrijdende overschrijvingen waarvan de datum van aanvaarding van de opdracht de in werkingtreding van deze wet voorafgaat.

Art. 12

Adaptation des dispositions de la loi aux accords ou traités internationaux

§ 1er Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, adapter les dispositions de la présente loi aux obligations découlant pour la Belgique d'accords ou de traités internationaux, dans la mesure où il s'agit de matière que la Constitution ne réserve pas au législateur.

§ 2. Les projets d'arrêté royaux dont question au § 1er sont soumis à l'avis de la section de législation du Conseil d'État.

L'avis du Conseil d'État est publié en même temps que le rapport au Roi et l'arrêté royal y relatif.

§ 3. Les arrêtés royaux pris en exécution du § 1er sont abrogés lorsqu'il n'ont pas été confirmés par la loi dans l'année qui suit leur publication au Moniteur belge.

Art. 13

Entrée en vigueur

La présente loi entre en vigueur le 14 août 1999.

Elle n'est pas d'application aux virements transfrontaliers dont la date d'acceptation de l'ordre précède l'entrée en vigueur de la présente loi.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 22 maart 1999 door de Minister van Economie verzocht hem, *binnen een termijn van ten hoogste drie dagen*, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «betreffende grensoverschrijdende geldoverschrijvingen», heeft op 25 maart 1999 het volgende advies gegeven :

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het spoedeisend karakter gemotiveerd :

«par la considération que le délai de transposition (de la directive 97/5/CE du Parlement européen et du Conseil du 27 janvier 1997) expire le 14 août 1999 et que cette directive ne peut être appliquée que si tous les Etats membres impliqués dans un virement transfrontalier l'ont transposée dans leurs droits nationaux».

*
* * *

Met toepassing van het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State heeft de afdeling wetgeving zich in hoofdzaak beperkt tot «het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan».

Dat onderzoek noopt tot het maken van de volgende opmerkingen.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt tot omzetting in de interne rechtsorde van de richtlijn 97/5/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 januari 1997 betreffende grensoverschrijdende overmakingen.

Volgens haar consideransen beoogt deze richtlijn, ter wille van de doorzichtigheid, minimumeisen op te leggen, die noodzakelijk zijn opdat cliënten adequate informatie ontvangen, zowel vóór, als na de uitvoering van een grensoverschrijdende geldoverschrijving. Die eisen bestaan er onder meer in dat wordt aangegeven welke klachten- en beroepsprocedures de cliënt worden geboden en op welke wijze deze daarvan gebruik kan maken.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Economie, le 22 mars 1999, d'une demande d'avis, *dans un délai ne dépassant pas trois jours*, sur un avant-projet de loi «relative aux virements d'argent transfrontaliers», a donné le 25 mars 1999 l'avis suivant :

Conformément à l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, le caractère urgent est motivé :

«par la considération que le délai de transposition (de la directive 97/5/CE du Parlement européen et du Conseil du 27 janvier 1997) expire le 14 août 1999 et que cette directive ne peut être appliquée que si tous les États membres impliqués dans un virement transfrontalier l'ont transposée dans leurs droits nationaux».

*
* *

En application de l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation s'est essentiellement limitée à «l'examen du fondement juridique, de la compétence de l'auteur de l'acte ainsi que de l'accomplissement des formalités prescrites».

Cet examen requiert de faire les observations suivantes.

PORTEE DE L'AVANT-PROJET

L'avant-projet de loi soumis pour avis vise à transposer la directive 97/5/CE du Parlement européen et du Conseil du 27 janvier 1997 concernant les virements transfrontaliers dans l'ordre juridique interne.

Aux termes de ses considérants, cette directive a pour but, afin d'assurer la transparence, d'imposer des exigences minimales, nécessaires pour assurer un niveau adéquat d'information de la clientèle, tant préalablement que postérieurement à l'exécution d'un virement transfrontalier. Ces exigences consistent notamment à indiquer les procédures de réclamation et de recours offertes aux clients, ainsi que les modalités d'accès à celles-ci.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 6

Artikel 5 van de om te zetten richtlijn vangt aan als volgt :

«Een instelling moet zich, tenzij zij met een cliënt geen relatie ⁽¹⁾ wenst aan te gaan, op verzoek van de cliënt, met betrekking tot een grensoverschrijdende overmaking waarvan de specificaties nauwkeurig omschreven zijn, verbinden ten aanzien van een termijn voor de uitvoering (...)».

Artikel 6 van het voorontwerp, waarmee wordt beoogd de aangehaalde bepaling van de richtlijn om te zetten, bepaalt hetgeen volgt :

«Een instelling moet zich, op verzoek van een opdrachtgever, met betrekking tot een grensoverschrijdende overschrijving waarvan de bijzonderheden nauwkeurig omschreven zijn, verbinden ten aanzien van een termijn voor de uitvoering (...), tenzij ze een grensoverschrijdende overschrijving niet wenst uit te voeren.»

Gelet op de definitie van het begrip «cliënt» in artikel 2, j), van de richtlijn («naar gelang van het geval de opdrachtgever of de begunstigde») en rekening gehouden met de Franse tekst van de richtlijn, dient in artikel 6 van het voorontwerp in fine de zinsnede «tenzij ze een grensoverschrijdende overschrijving niet wenst uit te voeren» te worden vervangen door «(...) tenzij ze noch met de opdrachtgever, noch met de begunstigde een zakelijke relatie wil aangaan».

Artikel 7

In het tweede lid van paragraaf 2 verschilt de Franse tekst («jour bancaire ouvrable qui suit le jour») van de Nederlandse tekst («werkdag, volgend op de bankwerkdag»).

Volgens de gemachtigde van de regering beantwoordt de Nederlandse tekst aan de bedoeling van de stellers van het voorontwerp. De Franse tekst zal bijgevolg moeten worden aangepast.

Artikel 10

Artikel 9 van de richtlijn geeft een omschrijving van de redenen van overmacht ⁽²⁾. Artikel 10 van het voorontwerp dat dit artikel 9 beoogt om te zetten, vermeldt echter deze redenen niet. Volgens de memorie van toelichting wordt de invulling van het begrip «overmacht» aan de rechter overgelaten.

Teneinde echter de richtlijn volledig om te zetten, dient die omschrijving van de redenen van de bedoelde overmacht wel degelijk in de tekst van het voorontwerp te worden overgenomen.

(1) In de Franse tekst van de richtlijn wordt de term «relations d'affaires» gebruikt.

(2) «Abnormale en onvoorzienbare omstandigheden die onafhankelijk zijn van de wil van diegene die zich erop beroept en waarvan de gevolgen ondanks alle voorzorgsmaatregelen niet konden worden vermeden».

EXAMEN DU TEXTE

Article 6

Le début de l'article 5 de la directive à transposer s'énonce comme suit :

«Sauf s'il ne souhaite pas entrer en relation d'affaires ⁽¹⁾ avec un client, un établissement doit, à la demande de ce client, à propos d'un virement transfrontalier dont les spécifications sont précisées, s'engager sur le délai d'exécution (...)».

L'article 6 de l'avant-projet, qui vise à transposer l'article précité de la directive, dispose que :

«Sauf s'il ne souhaite pas effectuer un virement transfrontalier, un établissement doit, à la demande d'un donneur d'ordre, quant à un virement transfrontalier dont les spécifications sont précisées, s'engager sur le délai d'exécution (...)».

Eu égard à la définition de la notion de «client» donnée à l'article 2, j), de la directive («le donneur d'ordre ou le bénéficiaire, selon le contexte») et compte tenu de la teneur du texte français de la directive, il y a lieu de remplacer le passage de l'article 6 de l'avant-projet «Sauf s'il ne souhaite pas effectuer un virement transfrontalier» par «Sauf s'il ne souhaite entrer en relation d'affaires ni avec le donneur d'ordre, ni avec le bénéficiaire, (...)».

Article 7

A l'alinéa 2 du paragraphe 2, le texte français («jour bancaire ouvrable qui suit le jour») diverge du texte néerlandais («werkdag, volgend op de bankwerkdag»).

Selon le délégué du gouvernement, c'est le texte néerlandais qui correspond à l'intention des auteurs de l'avant-projet. Il conviendra d'adapter le texte français en conséquence.

Article 10

L'article 9 de la directive définit les raisons de force majeure ⁽²⁾. L'article 10 de l'avant-projet, qui vise à transposer cet article 9, ne mentionne toutefois pas ces raisons. Selon l'exposé des motifs, la qualification de la notion de «force majeure» est laissée au juge.

Afin de transposer entièrement la directive, il convient cependant de reproduire les raisons de force majeure susvisées dans le texte de l'avant-projet.

(1) Dans le texte néerlandais, il est question de «relation» (relatie) et pas de «relation d'affaires».

(2) «Circonstances étrangères à celui qui l'invoque (la force majeure), anormales et imprévisibles, dont les conséquences n'auraient pas été évitées malgré toutes les diligences déployées».

Artikel 11

Luidens artikel 10 van de richtlijn dragen de Lidstaten er zorg voor dat er adequate en doeltreffende «klachten- en beroepsprocedures» zijn voor de regeling van eventuele geschillen tussen een opdrachtgever en zijn instelling of tussen een begunstigde en zijn instelling.

In artikel 11 van het voorontwerp, dat het voormelde artikel 10 beoogt om te zetten, wordt gewag gemaakt van een «klachten- en beroepsprocedure», waarin door de instellingen moet worden voorzien. Volgens de memorie van toelichting echter worden met de ontworpen bepaling enkel «bemiddelings- en ombudsdiensten» bedoeld. Dergelijke procedures dienen normalerwijze niet verplicht te worden doorlopen, en zijn geenszins jurisdictionele beroepen.

Om die reden vervange men in het eerste lid van artikel 11 de woorden «klachten- en beroepsprocedure» door «klachten-procedure» en moeten in datzelfde lid de woorden «worden aanvaard» worden vervangen door «kunnen worden aanvaard».

Artikel 12

Het ware juridisch correcter indien in artikel 12 de woorden «worden opgeheven» werden vervangen door «houden op uitwerking te hebben».

De kamer was samengesteld uit

de Heren

D. VERBIEST, kamervoorzitter

M. VAN DAMME,
J. SMETS, staatsraden

G. SCHRANS,
E. WYMEERSCH, assessoren van de
afdeling wetgeving

Mevrouw

A. BECKERS, griffier

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. W. DEROOVER, kamervoorzitter.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J. DRIJKONINGEN, referendaris.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A. BECKERS D. VERBIEST

Article 11

Selon l'article 10 de la directive, les États membres veillent à ce qu'il existe des «procédures de réclamation et de recours» adéquates et efficaces pour le règlement des différends éventuels entre un donneur d'ordre et son établissement ou entre un bénéficiaire et son établissement.

A l'article 11 de l'avant-projet, qui vise à transposer l'article 10 précité, il est fait mention d'une «procédure de réclamation et de recours» devant être prévue par les établissements. Selon l'exposé des motifs, toutefois, la disposition en projet ne traite que de «services de médiation ou d'ombudsman». Normalement, il n'est pas obligatoire de suivre de telles procédures, et il ne s'agit aucunement de recours juridictionnels.

Par conséquent, on supprimera les mots «et de recours» à l'alinéa 1er de l'article 11, et on remplacera les mots «sont acceptées» par «peuvent être acceptées» dans ce même alinéa.

Article 12

D'un point de vue juridique, il serait plus correct de remplacer les mots «sont abrogés» par «cessent de produire leurs effets» à l'article 12, paragraphe 3.

La chambre était composée de

Messieurs

D. VERBIEST, président de chambre

M. VAN DAMME,
J. SMETS, conseillers d'État

G. SCHRANS,
E. WYMEERSCH, assesseurs de la
section de législation

Madame

A. BECKERS, greffier

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. W. DEROOVER, président de chambre.

Le rapport a été présenté par M. P. DEPUYDT, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. J. DRIJKONINGEN, référendaire.

LE GREFFIER, LE PRESIDENT,

A. BECKERS D. VERBIEST

WETSONTWERP

ALBERT II, KONING DER BELGEN

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op voordracht van Onze Minister van Financiën en
Onze Minister van Economie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Financiën en Onze Minister van
Economie zijn gelast het ontwerp van wet, waarvan de
tekst volgt, in Onze Naam aan de Wetgevende Kamers
voor te leggen en bij de Kamer van Volksvertegenwoor-
digers in te dienen :

Artikel 1

Inleidende bepaling

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in
artikel 78 van de Grondwet.

Zij zet de bepalingen om van de richtlijn 97/5/EG van
het Europees Parlement en de Raad van 27 januari 1997
betreffende de grensoverschrijdende overschrijvingen.

Art. 2

Toepassingsgebied

Deze wet is van toepassing op de in de valuta's van
de Lidstaten van de Europese Economische Ruimte en
de in euro verrichte grensoverschrijdende
overschrijvingen tot een waarde van 50.000 euro per
overschrijving waartoe opdracht wordt gegeven door
andere dan in artikel 3, onder a), b) en c), bedoelde
personen en die worden uitgevoerd door krediet-
instellingen en andere instellingen.

Art. 3

Definities

Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan on-
der :

a) *kredietinstelling* : de instelling bedoeld bij artikel 1,
tweede lid, van de wet van 22 maart 1993 op het sta-
tuut en het toezicht op de kredietinstellingen;

PROJET DE LOI

ALBERT II, ROI DES BELGES

A tous présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Finances et
de Notre Ministre de l'Économie,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Finances et Notre Ministre de
l'Économie sont chargés de présenter en Notre Nom,
aux Chambres législatives et de déposer à la Chambre
des Représentants, le projet de loi dont la teneur suit :

Article 1er

Disposition introductive

La présente loi règle une matière visée à l'article 78
de la Constitution.

Elle transpose les dispositions de la directive 97/5/
CE du Parlement européen et du Conseil du 27 janvier
1997 concernant les virements transfrontaliers.

Art. 2

Champ d'application

La présente loi s'applique aux virements
transfrontaliers effectués dans les devises des États
membres de l'Espace économique européen et en euros
jusqu'à concurrence d'un montant de la contre-valeur
de 50.000 euros par virement, ordonnés par des per-
sonnes autres que celles visées à l'article 3, points a),
b) et c) et exécutés par les établissements de crédit et
autres établissements.

Art. 3

Définitions

Aux fins de la présente loi, on entend par :

a) *établissement de crédit* : l'établissement visé à l'ar-
ticle 1er, alinéa 2, de la loi du 22 mars 1993 relative au
statut et au contrôle des établissements de crédit;

b) *andere instelling* : elke natuurlijke of rechtspersoon die geen kredietinstelling is en die in het kader van zijn werkzaamheden grensoverschrijdende overschrijvingen uitvoert;

c) *financiële instelling* : een instelling zoals omschreven in artikel 4, lid 1, van de verordening (EG) nr. 3604/93 van de Raad van 13 december 1993 tot vaststelling van de definities voor de toepassing van het in artikel 104 A van het Verdrag vastgelegde verbod op bevoorrechte toegang ;

d) *instelling* : een kredietinstelling of een andere instelling; voor de toepassing van de artikelen 7, 8 en 9 van deze wet worden de in de verschillende Lidstaten van de Europese Economische Ruimte gevestigde bijkantoren van een zelfde kredietinstelling die bij de uitvoering van een grensoverschrijdende overschrijving betrokken zijn, als afzonderlijke instellingen beschouwd ;

e) *bemiddelende instelling* : een andere instelling dan de instelling van de opdrachtgever of van de begunstigde, die bij de uitvoering van een grensoverschrijdende overschrijving betrokken zijn;

f) *grensoverschrijdende overschrijving* : een verrichting op initiatief van een opdrachtgever, hetzij door een storting in speciën, hetzij door het debiteren van een rekening waarover hij kan beschikken, via een instelling of een bijkantoor van een instelling in een Lidstaat van de Europese Economische Ruimte, teneinde in een instelling of een bijkantoor van een instelling in een andere Lidstaat een geldbedrag aan een begunstigde ter beschikking te stellen; de opdrachtgever en de begunstigde kunnen één en dezelfde persoon zijn;

g) *opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving* : een in ongeacht welke vorm rechtstreeks door een opdrachtgever aan een instelling gegeven onvoorwaardelijke instructie om een grensoverschrijdende overschrijving uit te voeren;

h) *opdrachtgever* : een natuurlijke of rechtspersoon die opdracht geeft tot het uitvoeren van een grensoverschrijdende overschrijving aan een begunstigde;

i) *begunstigde* : de uiteindelijke ontvanger van een grensoverschrijdende overschrijving, aan wie de overeenstemmende gelden ter beschikking worden gesteld op een rekening waarover hij kan beschikken;

j) *cliënt* : naar gelang van het geval de opdrachtgever of de begunstigde;

b) *autre établissement* : toute personne, physique ou morale, autre qu'un établissement de crédit, qui, dans le cadre de ses activités, exécute des virements transfrontaliers;

c) *institution financière* : une institution telle que définie à l'article 4, alinéa 1er, du Règlement (CE) n° 3604/93 du Conseil du 13 décembre 1993 précisant les définitions en vue de l'application de l'interdiction de l'accès privilégié énoncée à l'article 104 A du Traité;

d) *établissement* : un établissement de crédit ou un autre établissement; aux fins des articles 7, 8 et 9 de la présente loi, les succursales d'un même établissement de crédit, situées dans des États membres de l'Espace Économique Européen qui participent à l'exécution d'un virement transfrontalier sont considérées comme des établissements distincts;

e) *établissement intermédiaire* : un établissement autre que l'établissement du donneur d'ordre ou du bénéficiaire participant à l'exécution d'un virement transfrontalier;

f) *virement transfrontalier* : une opération effectuée à l'initiative d'un donneur d'ordre, soit par versement d'espèces, soit par débit d'un compte dont il peut disposer, via un établissement, ou une succursale d'établissement, situé dans un État membre de l'Espace économique européen, en vue de mettre une somme d'argent à la disposition d'un bénéficiaire dans un établissement ou dans une succursale d'établissement, situé dans un autre État membre; le donneur d'ordre et le bénéficiaire peuvent être une seule et même personne;

g) *ordre de virement transfrontalier* : une instruction inconditionnelle, quelle que soit sa forme, donnée directement par un donneur d'ordre à un établissement, d'exécuter un virement transfrontalier;

h) *donneur d'ordre* : une personne physique ou morale qui ordonne l'exécution d'un virement transfrontalier en faveur d'un bénéficiaire;

i) *bénéficiaire* : le destinataire final d'un virement transfrontalier dont les fonds correspondants sont mis à disposition sur un compte dont il peut bénéficier;

j) *client* : le donneur d'ordre ou le bénéficiaire, selon le contexte;

k) *referentierentevoet* : een rentevoet die een schadevergoeding belichaamt en die overeenstemt met tweemaal de wettelijke interestvoet;

l) *datum van aanvaarding* : datum van vervulling van alle voorwaarden die door een instelling zijn gesteld voor de uitvoering van een opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving en die betrekking hebben op het bestaan van toereikende financiële dekking en op de informatie die voor de uitvoering van die overdracht nodig is;

m) *bankwerkdag* : elke werkdag waarop alle bij een grensoverschrijdende overschrijving betrokken instellingen gelijktijdig hun gebruikelijke werkzaamheden uitvoeren.

Art. 4

Informatie vooraf over de voorwaarden voor grensoverschrijdende overschrijvingen

§ 1. De instellingen verstrekken aan hun cliënten en kandidaat-clieënten, in voorkomend geval mede langs elektronische weg, in een bevattelijke vorm schriftelijke informatie over de voorwaarden voor grensoverschrijdende overschrijvingen. Die informatie dient tenminste te behelzen :

- opgave van de termijn die nodig is om, ter uitvoering van een aan de instelling gegeven opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving, de rekening van de instelling van de begunstigde met het geld te crediteren. Het tijdstip waarop die termijn aanvangt, moet duidelijk worden vermeld ;

- opgave van de termijn die bij de ontvangst van een grensoverschrijdende overschrijving nodig is om de rekening van de begunstigde te crediteren met het geld waarmee de rekening van de instelling gecrediteerd is ;

- de berekeningswijze van alle door de cliënt aan de instelling te betalen commissielonen en kosten, in voorkomend geval met inbegrip van de tarieven ;

- de valutadatum die eventueel door de instelling wordt toegepast;

- opgave van de klachten- en beroepsprocedures die voor de cliënt openstaan, en van de wijze waarop hij daartoe toegang heeft ;

- opgave van de gebruikte referentiewisselkoersen.

§ 2. De informatie bedoeld in de voorgaande paragraaf maakt deel uit van het tarief van de instellingen,

k) *taux d'intérêt de référence* : un taux d'intérêt représentatif d'une indemnisation et qui correspond au double du taux d'intérêt légal;

l) *date d'acceptation* : la date de réalisation de toutes les conditions exigées par un établissement pour l'exécution d'un ordre de virement transfrontalier, et relatives à l'existence d'une couverture financière suffisante et aux informations nécessaires pour l'exécution de cet ordre;

m) *jour bancaire ouvrable* : chaque jour ouvrable pendant lequel tous les établissements impliqués dans un virement transfrontalier exercent simultanément leurs activités habituelles.

Art. 4

Informations préalables sur les conditions applicables aux virements transfrontaliers

§ 1er Les établissements mettent à la disposition de leurs clients effectifs et potentiels des informations écrites y compris, le cas échéant, par voie électronique, et présentées sous une forme aisément compréhensible, sur les conditions applicables aux virements transfrontaliers. Ces informations comportent au moins :

- l'indication du délai nécessaire pour qu'en exécution d'un ordre de virement transfrontalier donné à un établissement, le compte de l'établissement du bénéficiaire soit crédité. Le point de départ du délai doit être clairement indiqué;

- l'indication du délai nécessaire, en cas de réception d'un virement transfrontalier, pour que les fonds crédités sur le compte de l'établissement, soient crédités sur le compte du bénéficiaire ;

- les modalités de calcul de toutes les commissions et frais payables par le client à l'établissement, y compris le cas échéant, les tarifs ;

- la date de valeur éventuellement appliquée par l'établissement ;

- l'indication des procédures de réclamation et de recours offertes aux clients, ainsi que des modalités d'accès à celles-ci ;

- l'indication des cours de change de référence utilisés.

§ 2. Les informations visées au paragraphe précédent font partie du tarif des établissements, tel que dé-

zoals bedoeld bij artikel 2, § 2 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument.

De Koning bepaalt de toepassingsmodaliteiten van deze paragraaf overeenkomstig artikel 6 van de voornoemde wet van 14 juli 1991.

Art. 5

Informatie na een grensoverschrijdende overschrijving

§ 1. De instellingen verstrekken na het uitvoeren of ontvangen van een grensoverschrijdende overschrijving hun cliënten, in voorkomend geval mede langs elektronische weg, duidelijke schriftelijke informatie in een bevattelijke vorm. Deze informatie behelst tenminste :

- een referentie aan de hand waarvan de cliënt kan vaststellen om welke grensoverschrijdende overschrijving het gaat ;
- het oorspronkelijk bedrag van de grensoverschrijdende overschrijving ;
- het bedrag van alle door de cliënt verschuldigde commissielonen en kosten ;
- de valutadatum die eventueel door de instelling wordt toegepast.

Indien de opdrachtgever bepaald heeft dat de kosten betreffende de grensoverschrijdende overschrijving geheel of gedeeltelijk de begunstigde moeten worden aangerekend, moet deze door zijn eigen instelling daarvan in kennis worden gesteld.

Bij omrekening deelt de instelling die de omrekening verricht haar cliënt de daarbij toegepaste wisselkoers mee.

§ 2. Wanneer de cliënt geen consument is in de zin van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument kunnen de instellingen met deze cliënten overeenkomen dat de informatie bedoeld bij de voorgaande paragraaf hun zal worden meegedeeld in een samengevatte vorm en volgens een overeengekomen periodiciteit.

fini à l'article 2, § 2 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur.

Le Roi détermine les modalités d'application du présent paragraphe conformément à l'article 6 de la loi du 14 juillet 1991 précitée.

Art. 5

Informations postérieures à un virement transfrontalier

§ 1er. Les établissements fournissent à leurs clients, postérieurement à l'exécution ou à la réception d'un virement transfrontalier, des informations écrites claires, y compris, le cas échéant, par voie électronique et présentées sous une forme aisément compréhensible. Ces informations contiennent au moins :

- une référence permettant au client d'identifier le virement transfrontalier ;
- le montant initial du virement transfrontalier ;
- le montant de tous les frais et commissions à la charge du client ;
- la date de valeur éventuellement appliquée par l'établissement.

Si le donneur d'ordre a spécifié que les frais relatifs au virement transfrontalier devaient être imputés en totalité ou en partie au bénéficiaire, celui-ci doit en être informé par son propre établissement.

Lorsqu'il y a eu conversion, l'établissement qui a effectué la conversion informe son client du taux de change utilisé.

§ 2. Lorsque le client n'est pas un consommateur au sens de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, les établissements peuvent convenir avec ces clients que les informations visées au paragraphe précédent leur seront transmises sous une forme abrégée et selon une périodicité déterminée.

Art. 6

Specifieke verbintenissen van de instelling

Een instelling moet zich, op verzoek van een opdrachtgever, met betrekking tot een grensoverschrijdende overschrijving waarvan de bijzonderheden nauwkeurig omschreven zijn, verbinden ten aanzien van een termijn voor de uitvoering van die overschrijving en de daarmee verband houdende commissielonen en kosten, uitgezonderd die welke verband houden met de toe te passen wisselkoers, tenzij ze noch met de opdrachtgever, noch met de begunstigde een zakelijke relatie wil aangaan.

Art. 7

Verplichtingen aangaande de termijnen

§ 1. De instelling van de opdrachtgever moet de grensoverschrijdende overschrijving uitvoeren binnen de termijn die met de opdrachtgever is overeengekomen.

Indien de overeengekomen termijn niet wordt nagekomen of, wanneer geen termijn is overeengekomen, indien de rekening van de instelling van de begunstigde aan het einde van de vijfde bankwerkdag volgend op de datum van aanvaarding van de opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving niet met het geld is gecrediteerd, wordt de opdrachtgever door zijn instelling vergoed.

De vergoeding behelst de uitkering van een rente die berekend wordt door de toepassing van de referentierentevoet op het bedrag van de grensoverschrijdende overschrijving over de periode tussen :

- het einde van de overeengekomen termijn of, wanneer geen termijn is overeengekomen, het einde van de vijfde bankwerkdag volgens op de datum van aanvaarding van de opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving, en

- de datum waarop de instelling van de begunstigde met het geld wordt gecrediteerd.

Indien de niet-uitvoering van de grensoverschrijdende overschrijving binnen de overeengekomen termijn of wanneer geen termijn is overeengekomen voor het einde van de vijfde bankwerkdag, volgend op de datum van aanvaarding van de grensoverschrijdende overschrijving, te wijten is aan een bemiddelende instelling, is de bemiddelende instelling evenzo verplicht de instelling van de opdrachtgever te vergoeden.

Art. 6

Engagements spécifiques de l'établissement

Sauf s'il ne souhaite pas entrer en relation d'affaires ni avec le donneur d'ordre, ni avec le bénéficiaire, un établissement doit, à la demande d'un donneur d'ordre, quant à un virement transfrontalier dont les spécifications sont précisées, s'engager sur le délai d'exécution de ce virement et sur les commissions et frais y relatifs, à l'exception de ceux qui sont liés au cours du change qui serait appliqué.

Art. 7

Obligations concernant les délais

§ 1er. L'établissement du donneur d'ordre doit effectuer le virement transfrontalier concerné dans le délai convenu avec le donneur d'ordre.

Lorsque le délai convenu n'est pas respecté ou lorsque, en l'absence d'un tel délai, à la fin du cinquième jour bancaire ouvrable qui suit la date d'acceptation de l'ordre de virement transfrontalier, les fonds n'ont pas été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire, l'établissement du donneur d'ordre indemnise ce dernier.

L'indemnisation consiste dans le versement d'un intérêt calculé sur le montant du virement transfrontalier par application du taux d'intérêt de référence pour la période s'écoulant entre :

- le terme du délai convenu ou, en l'absence d'un tel délai, la fin du cinquième jour bancaire ouvrable qui suit la date d'acceptation de l'ordre de virement transfrontalier, d'une part, et

- la date à laquelle les fonds sont crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire d'autre part.

De même, lorsque la non-exécution du virement transfrontalier dans le délai convenu ou en l'absence d'un tel délai avant la fin du cinquième jour bancaire ouvrable qui suit la date d'acceptation de l'ordre de virement transfrontalier est imputable à un établissement intermédiaire, celui-ci est tenu d'indemniser l'établissement du donneur d'ordre.

§ 2. De instelling van de begunstigde dient het uit de grensoverschrijdende overschrijving resulterende geld aan de begunstigde ter beschikking te stellen binnen de met deze overeengekomen termijn.

Indien de overeengekomen termijn niet wordt nagekomen of, wanneer geen termijn is overeengekomen, indien aan het einde van de werkdag, volgend op de bankwerkdag waarop de rekening van de instelling van de begunstigde met het geld is gecrediteerd, de rekening van de begunstigde niet met het geld is gecrediteerd, dient de instelling van de begunstigde deze te vergoeden.

De vergoeding behelst de uitkering van rente die berekend wordt door toepassing van de referentierentevoet op het bedrag van grensoverschrijdende overschrijving over de periode tussen :

- het einde van de overeengekomen termijn of, wanneer geen termijn is overeengekomen, het einde van de bankwerkdag volgend op de dag waarop de rekening van de instelling van de begunstigde met het geld is gecrediteerd, en

- de datum waarop de rekening van de begunstigde met het geld is gecrediteerd.

§ 3. Indien de instelling van de opdrachtgever, respectievelijk de instelling van de begunstigde, kan aantonen dat de vertraging aan de opdrachtgever, respectievelijk de begunstigde te wijten is, is geen vergoeding verschuldigd uit hoofde van de paragrafen 1 en 2.

§ 4. De paragrafen 1, 2 en 3 laten de overige rechten van de cliënten en van de bij de uitvoering van de grensoverschrijdende overschrijving betrokken instellingen onverlet.

Art. 8

Verplichting tot uitvoering van de grensoverschrijdende overschrijving overeenkomstig de instructies

§ 1. De instelling van de opdrachtgever, elke bemiddelende instelling en de instelling van de begunstigde zijn verplicht, na de datum van aanvaarding van de opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving, de grensoverschrijdende overschrijving voor het volledige bedrag daarvan uit te voeren, tenzij de opdrachtgever uitdrukkelijk te kennen heeft gegeven dat de kosten van de grensoverschrijdende overschrijving geheel of gedeeltelijk de begunstigde moet worden aangerekend.

§ 2. L'établissement du bénéficiaire doit mettre les fonds résultant du virement transfrontalier à la disposition du bénéficiaire dans le délai convenu avec celui-ci.

Lorsque le délai convenu n'est pas respecté ou, en l'absence d'un tel délai, lorsqu'à la fin du jour ouvrable qui suit le jour bancaire ouvrable où les fonds ont été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire, les fonds n'ont pas été crédités sur le compte du bénéficiaire, l'établissement du bénéficiaire indemnise ce dernier.

L'indemnité consiste dans le versement d'un intérêt calculé sur le montant du virement transfrontalier par application du taux d'intérêt de référence pour la période s'écoulant entre :

- le terme du délai convenu ou, en l'absence d'un tel délai, la fin du jour bancaire ouvrable qui suit le jour où les fonds ont été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire, d'une part, et

- la date à laquelle les fonds sont crédités sur le compte du bénéficiaire, d'autre part.

§ 3. Aucune indemnisation n'est due en application des paragraphes 1er et 2 lorsque l'établissement du donneur d'ordre, respectivement, l'établissement du bénéficiaire, peut établir que le retard est imputable au donneur d'ordre, respectivement, au bénéficiaire.

§ 4. Les paragraphes 1er, 2 et 3 ne préjugent en rien des autres droits des clients et des établissements ayant participé à l'exécution de l'ordre de virement transfrontalier.

Art. 8

Obligation d'effectuer le virement transfrontalier conformément aux instructions

§ 1er. L'établissement du donneur d'ordre, tout établissement intermédiaire et l'établissement du bénéficiaire sont tenus, après la date d'acceptation de l'ordre de virement transfrontalier, d'exécuter ce virement transfrontalier pour son montant intégral, sauf si le donneur d'ordre a spécifié que les frais relatifs au virement transfrontalier devaient être imputés en totalité ou en partie au bénéficiaire.

Het voorgaande lid belet de instelling van de begunstigde niet hem de kosten in verband met het beheer van zijn rekening aan te rekenen, overeenkomstig de geldende regels en gebruiken. Die aanrekening kan evenwel door de instelling niet worden aangevoerd als reden om de haar door het voorgaande lid opgelegde verplichtingen niet na te komen.

§ 2. Onverminderd enige andere vordering is de instelling van de opdrachtgever, indien zij of een bemiddelende instelling, in strijd met § 1, een bedrag in mindering heeft gebracht op het bedrag van de grensoverschrijdende overschrijving, verplicht om, op verzoek van de opdrachtgever, het afgetrokken bedrag zonder enige inhouding en op eigen kosten aan de begunstigde over te maken, tenzij de opdrachtgever verlangt dat hij voor dat bedrag wordt gecrediteerd.

Elke bemiddelende instelling die in strijd met § 1 een bedrag in mindering brengt, is verplicht het afgetrokken bedrag zonder enige inhouding en op eigen kosten aan de instelling van de opdrachtgever, dan wel, indien de instelling van de opdrachtgever daarom vraagt, aan de begunstigde over te maken.

§ 3. Indien de niet-nakoming van de verplichting de opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving overeenkomstig de instructies van de opdrachtgever uit te voeren, te wijten is aan de instelling van de begunstigde, is deze instelling, onverminderd enige andere vordering, verplicht elk ten onrechte afgetrokken bedrag op eigen kosten aan de begunstigde terug te betalen.

Art. 9

Terugbetalingsverplichting van de instellingen bij niet-afwikkeling van overschrijvingen

§ 1. Indien, na aanvaarding van een opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving door de instelling van de opdrachtgever, de rekening van de begunstigde niet met het daarmee overeenkomende geld wordt gecrediteerd, is de instelling van de opdrachtgever, onverminderd enige andere vordering, verplicht de opdrachtgever ten beloop van maximaal 12.500 euro te crediteren voor het bedrag van de grensoverschrijdende overschrijving, vermeerderd met :

- rente die berekend wordt door toepassing van de referentierentevoet op het bedrag van de grensoverschrijdende overschrijving over de periode tussen de datum van de opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving en de crediteringsdatum, en

L'alinéa précédent ne préjuge pas de la possibilité, pour l'établissement du bénéficiaire, de facturer à celui-ci les frais relatifs à la gestion de son compte, conformément aux règles et usages applicables. Cependant, cette facturation ne peut pas être utilisée par l'établissement pour se dégager des obligations fixées par cet alinéa précédent.

§ 2. Sans préjudice de tout autre recours, lorsque l'établissement du donneur d'ordre ou un établissement intermédiaire a procédé à une déduction sur le montant du virement transfrontalier en violation du § 1er, l'établissement du donneur d'ordre est tenu, sur demande du donneur d'ordre, de virer, sans aucune déduction et à ses propres frais, le montant déduit au bénéficiaire, sauf si le donneur d'ordre demande que ce montant lui soit crédité.

Tout établissement intermédiaire qui procède à une déduction en violation du §1er est tenu de virer le montant déduit, sans aucune déduction et à ses propres frais, à l'établissement du donneur d'ordre ou, si l'établissement du donneur d'ordre le demande, au bénéficiaire.

§ 3. Lorsque le manquement à l'obligation d'exécuter l'ordre de virement transfrontalier conformément aux instructions du donneur d'ordre est imputable à l'établissement du bénéficiaire et sans préjudice de tout autre recours, l'établissement du bénéficiaire est tenu de rembourser au donneur d'ordre, à ses propres frais, tout montant déduit à tort.

Art. 9

Obligation de remboursement faite aux établissements en cas de virements non menés à bonne fin

§ 1er. Si, à la suite d'un ordre de virement transfrontalier accepté par l'établissement du donneur d'ordre, les fonds correspondants ne sont pas crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire et, sans préjudice de tout autre recours susceptible d'être présenté, l'établissement du donneur d'ordre est tenu de créditer le donneur d'ordre à concurrence de 12.500 euros maximum, du montant du virement transfrontalier majoré :

- d'un intérêt calculé par application du taux d'intérêt de référence sur le montant du virement transfrontalier pour la période s'écoulant entre la date de l'ordre de virement transfrontalier et la date du crédit, et

- het bedrag van de met de grensoverschrijdende overschrijving verband houdende kosten die door de opdrachtgever zijn betaald.

Deze bedragen worden ter beschikking van de opdrachtgever gesteld binnen een termijn van veertien bankwerkdagen na de datum waarop de opdrachtgever zijn verzoek heeft ingediend, tenzij de rekening van de instelling van de begunstigde inmiddels met het met de opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving overeenkomende geld is gecrediteerd.

Dit verzoek tot schadevergoeding mag niet worden ingediend voor het verstrijken van de tussen de opdrachtgever en diens instelling voor de uitvoering van de grensoverschrijdende overschrijving overeengekomen termijn of, wanneer geen termijn is overeengekomen, het verstrijken van de in artikel 7, § 1, tweede lid, bedoelde termijn.

Elke bemiddelende instelling die een opdracht tot grensoverschrijdende overschrijving heeft aanvaard, is evenzo verplicht het bedrag van die overschrijving, inclusief de daaraan verbonden kosten en rente, op eigen kosten terug te betalen aan de instelling die haar opdracht tot die overschrijving heeft gegeven. Indien de grensoverschrijdende overschrijving niet is afgewikkeld ingevolge foutieve of onvolledige instructies van laatstgenoemde instelling, moet de bemiddelende instelling al het mogelijke doen om het bedrag van de grensoverschrijdende overschrijving terug te betalen.

§ 2. Indien de grensoverschrijdende overschrijving niet is afgewikkeld ingevolge de niet-uitvoering van de grensoverschrijdende overschrijving door een bemiddelende instelling die gekozen is door de instelling van de begunstigde, is deze laatste instelling, in afwijking van § 1, verplicht het geld tot een bedrag van 12.500 euro ter beschikking van de begunstigde te stellen.

§ 3. Indien de grensoverschrijdende overschrijving niet is afgewikkeld ingevolge foutieve of onvolledige instructies van de opdrachtgever aan zijn instelling, of ingevolge niet-uitvoering van de grensoverschrijdende overschrijving door een bemiddelende instelling die uitdrukkelijk door de opdrachtgever is gekozen, doen de instelling van de opdrachtgever en de andere bij de transactie betrokken instellingen, in afwijking van § 1 al het mogelijke om het bedrag van de overschrijving terug te betalen.

Wanneer het bedrag door de instelling van de opdrachtgever is terugverkregen, is deze instelling verplicht de opdrachtgever voor dat bedrag te crediteren. In dit geval zijn de instellingen, met inbegrip van de instelling

- du montant des frais relatifs au virement transfrontalier payés par le donneur d'ordre.

Ces montants sont mis à la disposition du donneur d'ordre dans un délai de quatorze jours bancaires ouvrables après la date à laquelle le donneur d'ordre a présenté sa demande sauf si, entre-temps, les fonds correspondant à l'ordre de virement transfrontalier ont été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire.

Cette demande de dédommagement ne peut être présentée avant le terme du délai d'exécution du virement transfrontalier convenu entre l'établissement du donneur d'ordre et celui-ci ou, à défaut d'un tel délai, le terme prévu à l'article 7, § 1er, deuxième alinéa.

De même, chaque établissement intermédiaire ayant accepté l'ordre de virement transfrontalier est tenu de rembourser le montant de ce virement, y compris les frais et intérêts y afférents, à ses propres frais, à l'établissement qui lui a donné l'instruction de l'effectuer. Si le virement transfrontalier n'a pas été mené à bonne fin à cause d'une erreur ou omission dans les instructions données par ce dernier établissement, l'établissement intermédiaire doit s'efforcer, dans la mesure du possible de rembourser le montant du virement transfrontalier.

§ 2. Par dérogation au § 1er, si le virement transfrontalier n'a pas été mené à bonne fin du fait de sa non-exécution par un établissement intermédiaire choisi par l'établissement du bénéficiaire, ce dernier établissement est tenu de mettre les fonds à la disposition du bénéficiaire jusqu'à concurrence de 12.500 euros.

§ 3. Par dérogation au § 1er, si le virement transfrontalier n'a pas été mené à bonne fin à cause d'une erreur ou omission dans les instructions données par le donneur d'ordre à son établissement ou du fait de la non-exécution de l'ordre de virement transfrontalier par un établissement intermédiaire expressément choisi par le donneur d'ordre, l'établissement du donneur d'ordre et les autres établissements qui sont intervenus dans l'opération doivent s'efforcer, dans la mesure du possible, de rembourser le montant du virement.

Lorsque le montant a été récupéré par l'établissement du donneur d'ordre, cet établissement est tenu de le créditer au donneur d'ordre. Dans ce cas, les établissements, y compris l'établissement du donneur d'ordre,

van de opdrachtgever, niet verplicht de ontstane kosten en rente terug te betalen en kunnen zij de aan de terugverkrijging verbonden kosten in mindering brengen, mits deze worden gespecificeerd.

Art. 10

Overmacht

Onverminderd de bepalingen van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld, zijn de instellingen die bij de uitvoering van een grensoverschrijdende overschrijving zijn betrokken, vrijgesteld van de bij deze wet opgelegde verplichtingen, indien zij redenen van overmacht (abnormale en onvoorzienbare omstandigheden die onafhankelijk zijn van de wil van degene die zich erop beroept en waarvan de gevolgen ondanks alle voorzorgsmaatregelen niet konden worden vermeden) kunnen aanvoeren die met betrekking tot de bepalingen van deze wet relevant zijn.

Art. 11

Regeling van de geschillen

Ten einde de eventuele geschillen te regelen tussen een opdrachtgever en zijn instelling of tussen een begunstigde en zijn instelling, stellen de instellingen een aangepaste klachtenprocedure in, waarin wordt voorzien door een zelfstandig organisme waarvan de beslissingen kunnen worden aanvaard door de instellingen.

De naam en het adres van de organismen bedoeld bij het voorgaande lid maken deel uit van de informatie die moet hernomen worden in het tarief bedoeld bij artikel 4, § 2.

Art. 12

Aanpassing van de bepalingen van de wet aan internationale akkoorden of verdragen

§ 1. De Koning kan, bij een in de Ministerraad overlegd besluit, de bepalingen van deze wet aanpassen aan de verplichtingen die voor België voortvloeien uit internationale akkoorden of verdragen voor zover het gaat om aangelegenheden die niet krachtens de Grondwet aan de wetgever zijn voorbehouden.

ne sont pas tenus de rembourser les frais et intérêts échus et peuvent déduire les frais occasionnés par la récupération pour autant que ceux-ci soient spécifiés.

Art. 10

Cas de force majeure

Sans préjudice des dispositions de la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins de blanchiment de capitaux, les établissements participant à l'exécution d'un ordre de virement transfrontalier sont libérés des obligations prévues par les dispositions de la présente loi, dans la mesure où ils peuvent invoquer des raisons de force majeure (à savoir des circonstances étrangères à celui qui l'invoque, anormales et imprévisibles, dont les conséquences n'auraient pu être évitées malgré toutes les diligences déployées) pertinentes au regard des dispositions de la présente loi.

Art. 11

Règlement des différends

En vue de régler les différends éventuels entre un donneur d'ordre et son établissement ou entre un bénéficiaire et son établissement, les établissements mettent en place une procédure de réclamation adéquate, exercée par un organisme autonome dont les décisions peuvent être acceptées par les établissements.

Le nom et l'adresse des organismes visés à l'alinéa précédent font partie des informations qui doivent être reprises dans le tarif visé à l'article 4, § 2.

Art. 12

Adaptation des dispositions de la loi aux accords ou traités internationaux

§ 1er. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, adapter les dispositions de la présente loi aux obligations découlant pour la Belgique d'accords ou de traités internationaux, dans la mesure où il s'agit de matière que la Constitution ne réserve pas au législateur

§ 2. De ontwerpen van koninklijk besluiten waarvan sprake in § 1 worden aan de afdeling wetgeving van de Raad van State ter advies voorgelegd.

Het advies van de Raad van State wordt samen met het verslag aan de Koning en het betrokken koninklijk besluit openbaar gemaakt.

§ 3. De met toepassing van § 1 genomen koninklijke besluiten houden op uitwerking te hebben indien niet bij wet bevestigd binnen het jaar na hun bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 13

Inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Zij vindt geen toepassing op de grensoverschrijdende overschrijvingen waarvan de datum van aanvaarding van de opdracht de in werkingtreding van deze wet voorafgaat.

Gegeven te Brussel, 13 oktober 1999

ALBERT

VAN KONINGSWEGE :

De minister van Financiën,

Didier REYNDERS

De minister van Economie,

Rudy DEMOTTE

§ 2. Les projets d'arrêté royaux dont question au § 1er sont soumis à l'avis de la section de législation du Conseil d'État.

L'avis du Conseil d'État est publié en même temps que le rapport au Roi et l'arrêté royal y relatif.

§ 3. Les arrêtés royaux pris en exécution du § 1er cessent de produire leurs effets lorsqu'il n'ont pas été confirmés par la loi dans l'année qui suit leur publication au *Moniteur belge*.

Art. 13

Entrée en vigueur

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Elle n'est pas d'application aux virements transfrontaliers dont la date d'acceptation de l'ordre précède l'entrée en vigueur de la présente loi.

Donné à Bruxelles, le 13 octobre 1999

ALBERT

PAR LE ROI :

Le ministre des Finances,

Didier REYNDERS

Le ministre de l'Economie,

Rudy DEMOTTE

BIJLAGE

ANNEXE

**Directive 97/5/CE du Parlement
européen et du Conseil du 27 janvier
1997 concernant les virements
transfrontaliers**

Journal officiel n° L 043 du 14/02/1997 p. 0025 - 0031

Le Parlement européen et le Conseil de l'Union européenne,

Vu le traité instituant la Communauté européenne, et notamment son article 100 A,

Vu la proposition de la Commission (1),

Vu l'avis du Comité économique et social (2),

Vu l'avis de l'Institut monétaire européen,

Statuant conformément à la procédure visée à l'article 189 B du traité (3), au vu du projet commun approuvé le 22 novembre 1996 par le comité de conciliation,

- (1) Considérant que le nombre des paiements transfrontaliers ne cesse d'augmenter au fur et à mesure que l'achèvement du marché intérieur et les progrès vers une Union économique et monétaire complète entraînent une augmentation des échanges et de la circulation des personnes au sein de la Communauté; que, par leur nombre et leur valeur, les virements transfrontaliers forment une part substantielle de ces paiements transfrontaliers;
- (2) Considérant qu'il est essentiel que les particuliers et les entreprises, notamment petites et moyennes, puissent effectuer des virements rapides, fiables et peu coûteux d'une partie à l'autre de la Communauté; que, conformément à la communication de la Commission relative à l'application des règles de concurrence de la Communauté européenne aux systèmes de virements transfrontaliers (4), une plus grande concurrence sur les marchés des virements devrait amener une amélioration des services et une baisse des prix;
- (3) Considérant que la présente directive entend faire suite aux progrès accomplis dans l'achèvement du marché intérieur,

**Richtlijn 97/5/EG van het Europees
Parlement en de Raad van 27 januari
1997 betreffende
grensoverschrijdende overmakingen**

Publikatieblad nr L 043 van 14/02/1997 BLZ. 0025 – 0031

Het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 100 A,

Gezien het voorstel van de Commissie (1),

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité (2),

Gezien het advies van het Europees Monetair Instituut,

Volgens de procedure van artikel 189 B van het Verdrag (3), en gezien de op 22 november 1996 door het bemiddelingscomité goedgekeurde gemeenschappelijke ontwerptekst,

- (1) Overwegende dat het aantal grensoverschrijdende betalingen voortdurend stijgt, omdat de voltooiing van de interne markt en de geleidelijke totstandbrenging van de Economische en Monetaire Unie tot een toeneming van het handels- en personenverkeer in de Gemeenschap leiden; dat overmakingen zowel wat aantal als waarde betreft een belangrijk gedeelte van de grensoverschrijdende betalingen vormen;
- (2) Overwegende dat het voor particulieren en het bedrijfsleven, met name het midden- en kleinbedrijf, van het allergrootste belang is snel, betrouwbaar en goedkoop tussen verschillende delen van de Gemeenschap overmakingen te kunnen verrichten; dat, overeenkomstig de bekendmaking van de Commissie over de toepassing van de communautaire mededingingsregels op grensoverschrijdende creditoverschrijvingen (4), een grotere concurrentie op de markt voor overmakingen tot betere dienstverlening en lagere prijzen behoort te leiden;
- (3) Overwegende dat deze richtlijn aansluit bij de vooruitgang in de voltooiing van de interne markt, met name inzake de

notamment dans la libéralisation des mouvements de capitaux, en vue de la réalisation de l'Union économique et monétaire; que les dispositions de la présente directive doivent s'appliquer aux virements effectués dans les monnaies des États membres et en écus;

- (4) considérant que le Parlement européen, dans sa résolution du 12 février 1993 (5), a demandé l'élaboration d'une directive du Conseil définissant des règles en matière de transparence et de qualité d'exécution des paiements transfrontaliers;
- (5) Considérant que les questions couvertes par la présente directive doivent être traitées séparément des problèmes d'ordre systémique encore à l'examen au sein de la Commission; qu'il pourra s'avérer nécessaire de présenter une nouvelle proposition couvrant ces questions systémiques, notamment le problème du caractère définitif du règlement (settlement finality);
- (6) Considérant que l'objectif de la présente directive est d'améliorer les services de virements transfrontaliers et, par conséquent, d'assister l'Institut monétaire européen (IME) dans l'accomplissement de la tâche qui lui incombe d'encourager l'efficacité des virements transfrontaliers en vue de la préparation de la troisième phase de l'Union économique et monétaire;
- (7) considérant que, dans la ligne des objectifs visés au deuxième considérant, il convient que la présente directive s'applique à tout virement d'un montant inférieur à 50 000 écus;
- (8) Considérant que, conformément à l'article 3 B troisième alinéa du traité, et afin d'assurer la transparence, la présente directive établit les exigences minimales nécessaires pour assurer un niveau adéquat d'information de la clientèle, tant préalablement que postérieurement à l'exécution d'un virement transfrontalier; considérant que ces exigences comprennent une indication des procédures de réclamation et de recours offertes aux clients, ainsi que des modalités d'accès à celles-ci; que la présente directive établit des exigences d'exécution minimales, notamment en termes de qualité, auxquelles

liberalisatie van het kapitaalverkeer, met het oog op de totstandbrenging van de Economische en Monetaire Unie; dat de bepalingen van deze richtlijn van toepassing dienen te zijn op overmakingen die luiden in de valuta's van de Lidstaten en in ecu's;

- (4) Overwegende dat het Europees Parlement in zijn resolutie van 12 februari 1993 (5) om een richtlijn van de Raad tot vaststelling van regels betreffende de doorzichtigheid en kwaliteit van de uitvoering van grensoverschrijdende betalingen heeft verzocht;
- (5) Overwegende dat de vraagstukken waarop deze richtlijn betrekking heeft, gescheiden moeten worden behandeld van de systeemvraagstukken die nog bij de Commissie in studie zijn; dat het nodig kan blijken later een nieuw voorstel in te dienen dat deze systeemvraagstukken bestrijkt, met name het definitieve karakter van de afrekening ("settlement finality");
- (6) Overwegende dat het doel van deze richtlijn erin bestaat verbetering te brengen in de diensten voor grensoverschrijdende overmakingen en derhalve het EMI te ondersteunen in zijn taak de doelmatigheid van de grensoverschrijdende overmakingen te bevorderen ter voorbereiding van de derde fase van de Economische en Monetaire Unie;
- (7) Overwegende dat deze richtlijn overeenkomstig de in de tweede overweging genoemde doelstellingen van toepassing dient te zijn op alle overmakingen ten bedrage van minder dan 50 000 ecu;
- (8) Overwegende dat deze richtlijn, overeenkomstig artikel 3 B, derde alinea, van het Verdrag en ter wille van de doorzichtigheid minimumeisen behelst, die noodzakelijk zijn om ervoor te zorgen dat cliënten adequate informatie ontvangen, zowel vóór als na de uitvoering van een grensoverschrijdende overmaking; dat een van deze eisen inhoudt dat wordt aangegeven welke klachten- en beroepsprocedures de cliënt worden geboden en op welke wijze deze daarvan gebruik kan maken; dat in deze richtlijn minimale eisen inzake de uitvoering, met name op het stuk

devront se conformer les établissements proposant des services de virements transfrontaliers, y compris l'obligation d'exécuter le virement transfrontalier conformément aux instructions du client; que la présente directive satisfait aux conditions découlant des principes énoncés dans la recommandation 90/109/CEE de la Commission, du 14 février 1990, concernant la transparence des conditions de banque applicables aux transactions financières transfrontalières (6); que la présente directive ne préjuge pas des dispositions de la directive 91/308/CEE du Conseil, du 10 juin 1991, relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux (7);

(9) Considérant que la présente directive devrait contribuer à réduire le délai maximal d'exécution d'un virement transfrontalier et encourager les établissements qui pratiquent déjà des délais très brefs à les maintenir;

(10) Considérant qu'il convient que la Commission, dans ce rapport qu'elle soumettra au Parlement européen et au Conseil dans un délai de deux ans après la mise en application de la présente directive, examine tout particulièrement la question du délai à appliquer en l'absence d'un délai convenu entre le donneur d'ordre et son établissement, tenant compte tant de l'évolution technique que de la situation existant dans chacun des États membres;

(11) Considérant qu'il convient que les établissements aient une obligation de remboursement au cas où le virement n'a pas été mené à bonne fin; que cette obligation de remboursement pourrait entraîner une responsabilité des établissements qui, en l'absence de toute limitation, risquerait d'affecter leur capacité à satisfaire aux exigences de solvabilité; qu'il convient dès lors que l'obligation de remboursement s'applique jusqu'à concurrence de 12 500 écus;

(12) Considérant que l'article 8 ne porte pas atteinte aux dispositions générales de droit national selon lesquelles un établissement

van de kwaliteit, zijn opgenomen waaraan instellingen die diensten voor grensoverschrijdende overmakingen aanbieden, moeten voldoen, met inbegrip van de verplichting de grensoverschrijdende overmaking uit te voeren conform de instructies van de cliënt; dat deze richtlijn voldoet aan de voorwaarden die voortvloeien uit de beginselen van Aanbeveling 90/109/EEG van de Commissie van 14 februari 1990 inzake de transparantie van de bankvoorwaarden die van toepassing zijn op grensoverschrijdende financiële transacties (6); dat de onderhavige richtlijn Richtlijn 91/308/EEG van de Raad van 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld (7) onverlet laat;

(9) Overwegende dat deze richtlijn dient bij te dragen tot de verkorting van de maximumtermijn voor de uitvoering van grensoverschrijdende overmakingen, en instellingen die reeds zeer korte termijnen hanteren, dient aan te moedigen om deze te handhaven;

(10) Overwegende dat de Commissie in het verslag dat zij binnen twee jaar na het van kracht worden van deze richtlijn aan het Europees Parlement en de Raad zal voorleggen, in het bijzonder aandacht moet besteden aan de vraag welke termijn moet worden toegepast bij gebreke van een tussen de opdrachtgever en zijn instelling overeengekomen termijn, daarbij rekening houdend met de ontwikkeling van de techniek en met de situatie in elk van de Lidstaten;

(11) Overwegende dat de instellingen verplicht dienen te zijn tot terugbetaling ingeval de overmaking niet is afgewikkeld; dat deze terugbetalingsverplichting voor de instellingen tot aansprakelijkheid zou kunnen leiden die, als er geen beperking geldt, hun vermogen om te voldoen aan de solvabiliteitsvereisten zou kunnen aantasten; dat de terugbetalingsverplichting derhalve dient te gelden tot een bedrag van 12 500 ecu;

(12) Overwegende dat artikel 8 geen afbreuk doet aan de algemene bepalingen van het nationale recht op grond waarvan een

est responsable envers le donneur d'ordre au cas où un virement transfrontalier n'aurait pas été mené à bonne fin à cause d'une erreur de ce même établissement;

(13) considérant qu'il est nécessaire de distinguer, parmi les circonstances auxquelles peuvent être confrontés les établissements participant à l'exécution d'un virement transfrontalier, entre autres les circonstances liées à une situation d'insolvabilité, celles qui relèvent de la force majeure, et que, à cette fin, il convient de se fonder sur la définition de la force majeure figurant à l'article 4 paragraphe 6 deuxième alinéa point ii) de la directive 90/314/CEE du Conseil, du 13 juin 1990, concernant les voyages, vacances et circuits à forfait (8);

(14) Considérant que, au niveau des États membres, doivent exister des procédures de réclamation et de recours adéquates et efficaces pour le règlement des différends éventuels entre clients et établissements, usage étant fait, le cas échéant, des procédures existantes,

Ont arrêté la présente directive:

Section I

Champ d'application et définitions

Article premier Champ d'application

Les dispositions de la présente directive s'appliquent aux virements transfrontaliers effectués dans les devises des États membres et en écus jusqu'à concurrence d'un montant de la contre-valeur de 50 000 écus, ordonnés par des personnes autres que celles visées à l'article 2 points a), b) et c) et exécutés par les établissements de crédit et autres établissements.

Article 2 Définitions

Aux fins de la présente directive, on entend par:

a) *établissement de crédit* : un établissement tel qu'il est défini à l'article 1er de la directive

instelling tegenover de opdrachtgever aansprakelijk is ingeval een grensoverschrijdende overmaking niet is afgewikkeld wegens een fout van die instelling;

(13) Overwegende dat, onder de omstandigheden waarmee een bij de uitvoering van een grensoverschrijdende overmaking betrokken instelling geconfronteerd kan worden, onder meer omstandigheden in verband met een toestand van insolventie, het geval moet worden onderscheiden van aan overmacht te wijten omstandigheden, en dat daartoe dient te worden uitgegaan van de definitie van overmacht in artikel 4, lid 6, tweede alinea, onder ii), van Richtlijn 90/314/EEG van de Raad van 13 juni 1990 betreffende pakketreizen, met inbegrip van vakantiepakketten en rondreispakketten (8);

(14) Overwegende dat er op het niveau van de Lidstaten passende en doeltreffende klachten- en beroepsprocedures moeten bestaan voor de beslechting van eventuele geschillen tussen cliënten en instellingen, waarbij in voorkomend geval van bestaande procedures gebruik wordt gemaakt,

Hebben de volgende richtlijn vastgesteld:

Afdeling I

Toepassingsgebied en definities

Artikel 1 Toepassingsgebied

De voorschriften van deze richtlijn zijn van toepassing op in de valuta's van de Lidstaten en in ecu luidende grensoverschrijdende overmakingen tot een tegenwaarde van 50 000 ecu waartoe opdracht wordt gegeven door andere dan de in artikel 2, onder a), b) en c), bedoelde personen en die worden uitgevoerd door kredietinstellingen en andere instellingen.

Artikel 2 Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

a) *kredietinstelling* : een instelling zoals omschreven in artikel 1 van Richtlijn

77/780/CEE (9), ainsi qu'une succursale, telle que définie à l'article 1er troisième tiret de ladite directive et située dans la Communauté, d'un établissement de crédit ayant son siège social en dehors de la Communauté et qui, dans le cadre de ses activités, exécute des virements transfrontaliers;

- b) *autre établissement* : toute personne physique ou morale, autre qu'un établissement de crédit, qui, dans le cadre de ses activités, exécute des virements transfrontaliers;
- c) *institution financière* : une institution telle que définie à l'article 4 paragraphe 1 du règlement (CE) n° 3604/93 du Conseil, du 13 décembre 1993, précisant les définitions en vue de l'application de l'interdiction de l'accès privilégié énoncée à l'article 104 A du traité (10);
- d) *établissement* : un établissement de crédit ou un autre établissement; aux fins des articles 6, 7 et 8, les succursales d'un même établissement de crédit situées dans des États membres différents qui participent à l'exécution d'un virement transfrontalier sont considérées comme des établissements distincts;
- e) *établissement intermédiaire* : un établissement autre que l'établissement du donneur d'ordre ou du bénéficiaire participant à l'exécution d'un virement transfrontalier;
- f) *virement transfrontalier* : une opération effectuée à l'initiative d'un donneur d'ordre via un établissement, ou une succursale d'établissement, situé dans un État membre, en vue de mettre une somme d'argent à la disposition d'un bénéficiaire dans un établissement, ou une succursale d'établissement, situé dans un autre État membre; le donneur d'ordre et le bénéficiaire peuvent être une seule et même personne;
- g) *ordre de virement transfrontalier* : une instruction inconditionnelle, quelle que soit sa forme, donnée directement par un donneur d'ordre à un établissement, d'exécuter un virement transfrontalier;

77/780/EEG van de Raad (9) alsmede een in de Gemeenschap gevestigd bijkantoor, zoals omschreven in artikel 1, derde streepje, van voornoemde richtlijn, van een kredietinstelling met hoofdkantoor buiten de Gemeenschap die in het kader van haar werkzaamheden grensoverschrijdende overmakingen uitvoert;

- b) *andere instelling* : elke natuurlijke of rechtspersoon die geen kredietinstelling is en die in het kader van zijn werkzaamheden grensoverschrijdende overmakingen uitvoert;
- c) *financiële instelling* : een instelling zoals omschreven in artikel 4, lid 1, van Verordening (EG) nr. 3604/93 van de Raad van 13 december 1993 tot vaststelling van de definities voor de toepassing van het in artikel 104 A van het Verdrag vastgelegde verbod op bevoorrechte toegang (10);
- d) *instelling* : een kredietinstelling of een andere instelling; voor de toepassing van de artikelen 6, 7 en 8 worden de in verschillende Lidstaten gevestigde bijkantoren van eenzelfde kredietinstelling die bij de uitvoering van een grensoverschrijdende overmaking betrokken zijn, als afzonderlijke instellingen beschouwd;
- e) *bemiddelende instelling* : een andere instelling dan de instelling van de opdrachtgever of van de begunstigde, die bij de uitvoering van een grensoverschrijdende overmaking betrokken is;
- f) *grensoverschrijdende overmaking* : een transactie op initiatief van een opdrachtgever via een instelling of een bijkantoor van een instelling in een Lidstaat, teneinde in een instelling of een bijkantoor van een instelling in een andere Lidstaat een geldbedrag aan een begunstigde ter beschikking te stellen; de opdrachtgever en de begunstigde kunnen één en dezelfde persoon zijn;
- g) *opdracht tot grensoverschrijdende overmaking* : een in ongeacht welke vorm rechtstreeks door een opdrachtgever aan een instelling gegeven onvoorwaardelijke instructie om een grensoverschrijdende overmaking uit te voeren;

- h) *donneur d'ordre* : une personne physique ou morale qui ordonne l'exécution d'un virement transfrontalier en faveur d'un bénéficiaire;
- i) *bénéficiaire* : le destinataire final d'un virement transfrontalier dont les fonds correspondants sont mis à sa disposition sur un compte dont il peut disposer;
- j) *client* : le donneur d'ordre ou le bénéficiaire, selon le contexte;
- k) *taux d'intérêt de référence* : un taux d'intérêt représentatif d'une indemnisation et établi conformément aux règles fixées par l'État membre où est situé l'établissement qui doit verser l'indemnisation au client;
- l) *date d'acceptation* : la date de réalisation de toutes les conditions exigées par un établissement pour l'exécution d'un ordre de virement transfrontalier, et relatives à l'existence d'une couverture financière suffisante et aux informations nécessaires pour l'exécution de cet ordre.
- h) *opdrachtgever* : een natuurlijke of rechtspersoon die opdracht geeft tot het uitvoeren van een grensoverschrijdende overmaking aan een begunstigde;
- i) *begunstigde* : de uiteindelijke ontvanger van een grensoverschrijdende overmaking, aan wie het met de overmaking overeenkomende geld ter beschikking wordt gesteld op een rekening waarover hij kan beschikken;
- j) *cliënt* : naar gelang van het geval de opdrachtgever of de begunstigde;
- k) *referentierentevoet* : een rentevoet die een schadevergoeding belichaamt en die vastgesteld is overeenkomstig de regels van de Lidstaat waar de instelling gevestigd is die de schadevergoeding aan de cliënt moet uitkeren;
- l) *datum van aanvaarding* : datum van vervulling van alle voorwaarden die door een instelling zijn gesteld voor de uitvoering van een opdracht tot grensoverschrijdende overmaking en die betrekking hebben op het bestaan van toereikende financiële dekking en op de informatie die voor de uitvoering van die opdracht nodig is.

Section II

Transparence des conditions applicables aux virements transfrontaliers

Article 3

Informations préalables sur les conditions applicables aux virements transfrontaliers

Les établissements mettent à la disposition de leurs clients effectifs et potentiels les informations par écrit, y compris, le cas échéant, par voie électronique, et présentées sous une forme aisément compréhensible, sur les conditions applicables aux virements transfrontaliers. Ces informations doivent comporter au moins:

- l'indication du délai nécessaire pour qu'en exécution d'un ordre de virement transfrontalier donné à l'établissement, les fonds soient crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire. Le point de départ du délai doit être clairement indiqué,

Afdeling II

Doorzichtigheid van de voorwaarden voor grensoverschrijdende overmakingen

Artikel 3

Informatie vooraf over de voorwaarden voor grensoverschrijdende overmakingen

De instellingen verstrekken aan hun feitelijke en potentiële cliënten, in voorkomend geval mede langs elektronische weg, in een bevattelijke vorm schriftelijke informatie over de voorwaarden voor grensoverschrijdende overmakingen. Die informatie dient ten minste te behelzen:

- opgave van de termijn die nodig is om, ter uitvoering van een aan de instelling gegeven opdracht tot grensoverschrijdende overmaking, de rekening van de instelling van de begunstigde met het geld te crediteren. Het tijdstip waarop die termijn aanvangt, moet duidelijk worden vermeld;

- l'indication du délai nécessaire, en cas de réception d'un virement transfrontalier, pour que les fonds crédités sur le compte de l'établissement soient crédités sur le compte du bénéficiaire,
- les modalités de calcul de toutes les commissions et frais payables par le client à l'établissement, y compris, le cas échéant, les taux,
- la date de valeur, s'il en existe une, appliquée par l'établissement,
- l'indication des procédures de réclamation et de recours offertes aux clients ainsi que des modalités d'accès à celles-ci,
- l'indication des cours de change de référence utilisés.
- opgave van de termijn die bij ontvangst van een grensoverschrijdende overmaking nodig is om de rekening van de begunstigde te crediteren met het geld waarmee de rekening van de instelling gecrediteerd is;
- de berekeningswijze van alle door de cliënt aan de instelling te betalen provisies en kosten, in voorkomend geval met inbegrip van de tarieven;
- de valutadatum die eventueel door de instelling wordt toegepast;
- opgave van de klachten- en beroepsprocedures die voor de cliënt openstaan, en van de wijze waarop hij daartoe toegang heeft;
- opgave van de gebruikte referentiewisselkoersen.

Article 4

Informations postérieures à un virement transfrontalier

Les établissements fournissent à leurs clients, à moins que ceux-ci n'y renoncent expressément, postérieurement à l'exécution ou à la réception d'un virement transfrontalier, des informations écrites claires, y compris, le cas échéant, par voie électronique, et présentées sous une forme aisément compréhensible. Ces informations contiennent au moins:

- une référence permettant au client d'identifier le virement transfrontalier,
- le montant initial du virement transfrontalier,
- le montant de tous les frais et commissions à la charge du client,
- la date de valeur, s'il en existe une, appliquée par l'établissement.

Si le donneur d'ordre a spécifié que les frais relatifs au virement transfrontalier devaient être imputés en totalité ou en partie au bénéficiaire, celui-ci doit en être informé par son propre établissement.

Lorsqu'il y a eu conversion, l'établissement qui a effectué la conversion informe son client du taux de change utilisé.

Artikel 4

Informatie na een grensoverschrijdende overmaking

De instellingen verstrekken na het uitvoeren of ontvangen van een grensoverschrijdende overmaking hun cliënten, tenzij deze daarvan uitdrukkelijk afzien, in voorkomend geval mede langs elektronische weg, duidelijke schriftelijke informatie in een bevattelijke vorm. Deze informatie behelst ten minste:

- een referentie aan de hand waarvan de cliënt kan vaststellen om welke grensoverschrijdende overmaking het gaat;
- het oorspronkelijke bedrag van de grensoverschrijdende overmaking;
- het bedrag van alle door de cliënt verschuldigde provisies en kosten;
- de valutadatum die eventueel door de instelling wordt toegepast.

Indien de opdrachtgever bepaald heeft dat de kosten betreffende de grensoverschrijdende overmaking geheel of gedeeltelijk de begunstigde moeten worden aangerekend, moet deze door zijn eigen instelling daarvan in kennis worden gesteld.

Bij omrekening deelt de instelling die de omrekening verricht haar cliënt de daarbij toegepaste wisselkoers mee.

Section III
Obligations minimales des établissements
concernant les virements transfrontaliers

Article 5
Engagements spécifiques de l'établissement

Sauf s'il ne souhaite pas entrer en relation d'affaires avec un client, un établissement doit, à la demande de ce client, à propos d'un virement transfrontalier dont les spécifications sont précisées, s'engager sur le délai d'exécution de ce virement et sur les commissions et frais y relatifs, à l'exception de ceux qui sont liés au cours du change qui serait appliqué.

Article 6
Obligations concernant les délais

1. L'établissement du donneur d'ordre doit effectuer le virement transfrontalier concerné dans le délai convenu avec le donneur d'ordre.

Lorsque le délai convenu n'est pas respecté ou, en l'absence d'un tel délai, lorsqu'à la fin du cinquième jour bancaire ouvrable qui suit la date d'acceptation de l'ordre de virement transfrontalier, les fonds n'ont pas été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire, l'établissement du donneur d'ordre indemnise ce dernier.

L'indemnisation consiste dans le versement d'un intérêt calculé sur le montant du virement transfrontalier par application du taux d'intérêt de référence pour la période s'écoulant entre:

- le terme du délai convenu ou, en l'absence d'un tel délai, la fin du cinquième jour bancaire ouvrable qui suit la date d'acceptation de l'ordre de virement transfrontalier, d'une part, et
- la date à laquelle les fonds sont crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire, d'autre part.

De même, lorsque la non-exécution du virement transfrontalier dans le délai convenu ou, en

Afdeling III
Minimumverplichtingen van instellingen met
betrekking tot grensoverschrijdende
overmakingen

Artikel 5
Specifieke verbintenissen van de instelling

Een instelling moet zich, tenzij zij met een cliënt geen relatie wenst aan te gaan, op verzoek van de cliënt, met betrekking tot een grensoverschrijdende overmaking waarvan de specificaties nauwkeurig omschreven zijn, verbinden ten aanzien van een termijn voor de uitvoering van de overmaking en de daarmee verband houdende provisies en kosten, uitgezonderd die welke verband houden met de toe te passen wisselkoers.

Artikel 6
Verplichtingen aangaande de termijnen

1. De instelling van de opdrachtgever moet de grensoverschrijdende overmaking uitvoeren binnen de termijn die met de opdrachtgever is overeengekomen.

Indien de overeengekomen termijn niet wordt nagekomen of, wanneer geen termijn is overeengekomen, indien de rekening van de instelling van de begunstigde aan het einde van de vijfde bankwerkdag volgend op de datum van aanvaarding van de opdracht tot grensoverschrijdende overmaking niet met het geld is gecrediteerd, wordt de opdrachtgever door zijn instelling vergoed.

De vergoeding behelst de uitkering van rente die berekend wordt door toepassing van de referentierentevoet op het bedrag van de grensoverschrijdende overmaking over de periode tussen:

- het einde van de overeengekomen termijn of, wanneer geen termijn is overeengekomen, het einde van de vijfde bankwerkdag volgend op de datum van aanvaarding van de opdracht tot grensoverschrijdende overmaking, en
- de datum waarop de rekening van de instelling van de begunstigde met het geld wordt gecrediteerd.

Indien de niet-uitvoering van de grensoverschrijdende overmaking binnen de

l'absence d'un tel délai, avant la fin du cinquième jour bancaire ouvrable qui suit la date d'acceptation de l'ordre de virement transfrontalier est imputable à un établissement intermédiaire, celui-ci est tenu d'indemniser l'établissement du donneur d'ordre.

2. L'établissement du bénéficiaire doit mettre les fonds résultant du virement transfrontalier à la disposition du bénéficiaire dans le délai convenu avec celui-ci.

Lorsque le délai convenu n'est pas respecté ou, en l'absence d'un tel délai, lorsqu'à la fin du jour bancaire ouvrable qui suit le jour où les fonds ont été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire, les fonds n'ont pas été crédités sur le compte du bénéficiaire, l'établissement du bénéficiaire indemnise ce dernier.

L'indemnisation consiste dans le versement d'un intérêt calculé sur le montant du virement transfrontalier par application du taux d'intérêt de référence pour la période s'écoulant entre:

- le terme du délai convenu ou, en l'absence d'un tel délai, la fin du jour bancaire ouvrable qui suit le jour où les fonds ont été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire, d'une part, et
- la date à laquelle les fonds sont crédités sur le compte du bénéficiaire, d'autre part.

3. Aucune indemnisation n'est due en application des paragraphes 1 et 2 lorsque l'établissement du donneur d'ordre - respectivement, l'établissement du bénéficiaire - peut établir que le retard est imputable au donneur d'ordre - respectivement, au bénéficiaire.

4. Les paragraphes 1, 2 et 3 ne préjugent en rien des autres droits des clients et des établissements ayant participé à l'exécution de l'ordre de virement transfrontalier.

overeengekomen termijn of, wanneer geen termijn is overeengekomen, vóór het einde van de vijfde bankwerkdag volgend op de datum van aanvaarding van de opdracht tot grensoverschrijdende overmaking, te wijten is aan een bemiddelende instelling, is de bemiddelende instelling evenzo verplicht de instelling van de opdrachtgever te vergoeden.

2. De instelling van de begunstigde dient het uit de grensoverschrijdende overmaking resulterende geld aan de begunstigde ter beschikking te stellen binnen de met deze overeengekomen termijn.

Indien de overeengekomen termijn niet wordt nagekomen of, wanneer geen termijn is overeengekomen, indien aan het einde van de bankwerkdag volgend op de dag waarop de rekening van de instelling van de begunstigde met het geld is gecrediteerd, de rekening van de begunstigde niet met het geld is gecrediteerd, dient de instelling van de begunstigde deze te vergoeden.

De vergoeding behelst de uitkering van rente die berekend wordt door toepassing van de referentierentevoet op het bedrag van de grensoverschrijdende overmaking over de periode tussen:

- het einde van de overeengekomen termijn of, wanneer geen termijn is overeengekomen, het einde van de bankwerkdag volgend op de dag waarop de rekening van de instelling van de begunstigde met het geld is gecrediteerd, en
- de datum waarop de rekening van de begunstigde met het geld is gecrediteerd.

3. Indien de instelling van de opdrachtgever, respectievelijk de instelling van de begunstigde, kan aantonen dat de vertraging aan de opdrachtgever, respectievelijk de begunstigde, te wijten is, is geen vergoeding uit hoofde van de leden 1 en 2 verschuldigd.

4. De vorige leden laten de overige rechten van de cliënten en van de bij de uitvoering van de grensoverschrijdende overmaking betrokken instellingen onverlet.

Article 7**Obligation d'effectuer le virement transfrontalier conformément aux instructions**

1. L'établissement du donneur d'ordre, tout établissement intermédiaire et l'établissement du bénéficiaire sont tenus, après la date d'acceptation de l'ordre de virement transfrontalier, d'exécuter ce virement transfrontalier pour son montant intégral, sauf si le donneur d'ordre a spécifié que les frais relatifs au virement transfrontalier devaient être imputés en totalité ou en partie au bénéficiaire.

Le premier alinéa ne préjuge pas de la possibilité, pour l'établissement de crédit du bénéficiaire, de facturer à celui-ci les frais relatifs à la gestion de son compte, conformément aux règles et usages applicables. Cependant, cette facturation ne peut pas être utilisée par l'établissement pour se dégager des obligations fixées par ledit alinéa.

2. Sans préjudice de tout autre recours susceptible d'être présenté, lorsque l'établissement du donneur d'ordre ou un établissement intermédiaire a procédé à une déduction sur le montant du virement transfrontalier en violation du paragraphe 1, l'établissement du donneur d'ordre est tenu, sur demande du donneur d'ordre, de virer, sans aucune déduction et à ses propres frais, le montant déduit au bénéficiaire, sauf si le donneur d'ordre demande que ce montant lui soit crédité.

Tout établissement intermédiaire qui procède à une déduction en violation du paragraphe 1 est tenu de virer le montant déduit, sans aucune déduction et à ses propres frais, à l'établissement du donneur d'ordre ou, si l'établissement du donneur d'ordre le demande, au bénéficiaire du virement transfrontalier.

Artikel 7**Verplichting tot uitvoering van de grensoverschrijdende overmaking overeenkomstig de instructies**

1. De instelling van de opdrachtgever, elke bemiddelende instelling en de instelling van de begunstigde zijn verplicht, na de datum van aanvaarding van de opdracht tot grensoverschrijdende overmaking, de grensoverschrijdende overmaking voor het volledige bedrag daarvan uit te voeren, tenzij de opdrachtgever uitdrukkelijk te kennen heeft gegeven dat de kosten van de grensoverschrijdende overmaking geheel of gedeeltelijk de begunstigde moeten worden aangerekend.

De eerste alinea belet de kredietinstelling van de begunstigde niet hem de kosten in verband met het beheer van zijn rekening aan te rekenen, overeenkomstig de geldende regels en gebruiken. Die aanrekening kan evenwel niet door de instelling worden aangevoerd als reden om de haar bij die alinea opgelegde verplichtingen niet na te komen.

2. Onverminderd enige andere vordering is de instelling van de opdrachtgever, indien zij of een bemiddelende instelling, in strijd met lid 1, een bedrag in mindering heeft gebracht op het bedrag van de grensoverschrijdende overmaking, verplicht om, op verzoek van de opdrachtgever, het afgetrokken bedrag zonder enige inhouding en op eigen kosten aan de begunstigde over te maken, tenzij de opdrachtgever verlangt dat hij voor dat bedrag wordt gecrediteerd.

Een bemiddelende instelling die in strijd met lid 1 een bedrag in mindering brengt, is verplicht het afgetrokken bedrag zonder enige inhouding en op eigen kosten aan de instelling van de opdrachtgever dan wel, indien de instelling van de opdrachtgever daarom vraagt, aan de begunstigde over te maken.

3. Lorsque le manquement à l'obligation d'exécuter l'ordre de virement transfrontalier conformément aux instructions du donneur d'ordre est imputable à l'établissement du bénéficiaire, et sans préjudice de tout autre recours susceptible d'être présenté, l'établissement du bénéficiaire est tenu de rembourser à celui-ci, à ses propres frais, tout montant déduit à tort.

Article 8

Obligation de remboursement faite aux établissements en cas de virements non menés à bonne fin

1. Si, à la suite d'un ordre de virement transfrontalier accepté par l'établissement du donneur d'ordre, les fonds correspondants ne sont pas crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire, et sans préjudice de tout autre recours susceptible d'être présenté, l'établissement du donneur d'ordre est tenu de créditer celui-ci, jusqu'à concurrence de 12 500 écus, du montant du virement transfrontalier majoré:

- d'un intérêt calculé sur le montant du virement transfrontalier par application du taux d'intérêt de référence pour la période s'écoulant entre la date de l'ordre de virement transfrontalier et la date du crédit et
- du montant des frais relatifs au virement transfrontalier réglés par le donneur d'ordre.

Ces montants sont mis à la disposition du donneur d'ordre dans un délai de quatorze jours bancaires ouvrables après la date à laquelle le donneur d'ordre a présenté sa demande sauf si, entre-temps, les fonds correspondant à l'ordre de virement transfrontalier ont été crédités sur le compte de l'établissement du bénéficiaire.

Cette demande ne peut être présentée avant le terme du délai d'exécution du virement transfrontalier convenu entre l'établissement du donneur d'ordre et celui-ci ou, à défaut d'un tel délai, le terme du délai prévu à l'article 6 paragraphe 1 deuxième alinéa.

3. Indien de niet-nakoming van de verplichting de opdracht tot grensoverschrijdende overmaking overeenkomstig de instructies van de opdrachtgever uit te voeren, te wijten is aan de instelling van de begunstigde, is deze instelling, onverminderd enige andere vordering, verplicht elk ten onrechte afgetrokken bedrag op eigen kosten aan de begunstigde terug te betalen.

Artikel 8

Terugbetalingsverplichting van de instellingen bij niet-afwikkeling van overmakingen

1. Indien, na aanvaarding van een opdracht tot grensoverschrijdende overmaking door de instelling van de opdrachtgever, de rekening van de instelling van de begunstigde niet met het daarmee overeenkomende geld wordt gecrediteerd, is de instelling van de opdrachtgever, onverminderd enige andere vordering, verplicht de opdrachtgever ten belope van maximaal 12 500 ecu te crediteren voor het bedrag van de grensoverschrijdende overmaking, vermeerderd met:

- rente die berekend wordt door toepassing van de referentierentevoet op het bedrag van de grensoverschrijdende overmaking over de periode tussen de datum van de opdracht tot grensoverschrijdende overmaking en de crediteringsdatum, en
- het bedrag van de met de grensoverschrijdende overmaking verband houdende kosten die door de opdrachtgever zijn betaald.

Deze bedragen worden ter beschikking van de opdrachtgever gesteld binnen een termijn van veertien bankwerkdagen na de datum waarop de opdrachtgever zijn verzoek heeft ingediend, tenzij de rekening van de instelling van de begunstigde inmiddels met het met de opdracht tot grensoverschrijdende overmaking overeenkomende geld gecrediteerd is.

Dit verzoek mag niet worden ingediend vóór het verstrijken van de tussen de opdrachtgever en diens instelling voor de uitvoering van de grensoverschrijdende overmaking overeengekomen termijn of, wanneer geen termijn is overeengekomen, het verstrijken van de in artikel 6, lid 1, tweede alinea, bedoelde termijn.

De même, chaque établissement intermédiaire ayant accepté l'ordre de virement transfrontalier est tenu de rembourser le montant de ce virement, y compris les frais et intérêts y afférents, à ses propres frais, à l'établissement qui lui a donné l'instruction de l'effectuer. Si le virement transfrontalier n'a pas été mené à bonne fin à cause d'une erreur ou omission dans les instructions données par ce dernier établissement, l'établissement intermédiaire doit s'efforcer dans la mesure du possible de rembourser le montant du virement transfrontalier.

2. Par dérogation au paragraphe 1, si le virement transfrontalier n'a pas été mené à bonne fin du fait de sa non-exécution par un établissement intermédiaire choisi par l'établissement du bénéficiaire, ce dernier établissement est tenu de mettre les fonds à la disposition du bénéficiaire jusqu'à concurrence de 12 500 écus.

3. Par dérogation au paragraphe 1, si le virement transfrontalier n'a pas été mené à bonne fin à cause d'une erreur ou omission dans les instructions données par le donneur d'ordre à son établissement ou du fait de la non-exécution de l'ordre de virement transfrontalier par un établissement intermédiaire expressément choisi par le donneur d'ordre, l'établissement du donneur d'ordre et les autres établissements qui sont intervenus dans l'opération doivent s'efforcer, dans la mesure du possible, de rembourser le montant du virement.

Lorsque le montant a été récupéré par l'établissement du donneur d'ordre, cet établissement est tenu de le créditer au donneur d'ordre. Dans ce cas, les établissements, y compris l'établissement du donneur d'ordre, ne sont pas tenus de rembourser les frais et intérêts échus et peuvent déduire les frais occasionnés par la récupération pour autant que ceux-ci sont spécifiés.

Article 9 **Cas de force majeure**

Sans préjudice des dispositions de la directive 91/308/CEE, les établissements participant à l'exécution d'un ordre de virement transfrontalier sont libérés des obligations prévues par les dispositions de la présente directive, dans la mesure où ils peuvent invoquer des raisons de

Elke bemiddelende instelling die een opdracht tot grensoverschrijdende overmaking heeft aanvaard, is evenzo verplicht het bedrag van die overmaking, inclusief de daaraan verbonden kosten en rente, op eigen kosten terug te betalen aan de instelling die haar opdracht tot die overmaking heeft gegeven. Indien de grensoverschrijdende overmaking niet is afgewikkeld ingevolge foutieve of onvolledige instructies van laatstgenoemde instelling, moet de bemiddelende instelling al het mogelijke doen om het bedrag van de grensoverschrijdende overmaking terug te betalen.

2. Indien de grensoverschrijdende overmaking niet is afgewikkeld ingevolge niet-uitvoering van de grensoverschrijdende overmaking door een bemiddelende instelling die is gekozen door de instelling van de begunstigde, is deze laatste instelling, in afwijking van lid 1, verplicht het geld tot een bedrag van 12 500 ecu ter beschikking van de begunstigde te stellen.

3. Indien de grensoverschrijdende overmaking niet is afgewikkeld ingevolge foutieve of onvolledige instructies van de opdrachtgever aan zijn instelling, of ingevolge niet-uitvoering van de grensoverschrijdende overmaking door een bemiddelende instelling die uitdrukkelijk door de opdrachtgever is gekozen, doen de instelling van de opdrachtgever en de andere bij de transactie betrokken instellingen, in afwijking van lid 1, al het mogelijke om het bedrag van de overmaking terug te betalen.

Wanneer het bedrag door de instelling van de opdrachtgever is terugverkregen, is deze instelling verplicht de opdrachtgever voor dat bedrag te crediteren. In dit geval zijn de instellingen, met inbegrip van de instelling van de opdrachtgever, niet verplicht de ontstane kosten en rente terug te betalen en kunnen zij de aan de terugverkrijging verbonden kosten in mindering brengen, mits deze worden gespecificeerd.

Artikel 9 **Overmacht**

Onverminderd de voorschriften van Richtlijn 91/308/EEG zijn de instellingen die bij de uitvoering van een grensoverschrijdende overmaking zijn betrokken, vrijgesteld van de bij onderhavige richtlijn opgelegde verplichtingen indien zij redenen van overmacht (abnormale en

force majeure, à savoir des circonstances étrangères à celui qui l'invoque, anormales et imprévisibles, dont les conséquences n'auraient pu être évitées malgré toutes les diligences déployées, pertinentes au regard de ces dispositions.

Article 10 **Règlement des différends**

Les États membres veillent à ce qu'il existe des procédures de réclamation et de recours adéquates et efficaces pour le règlement des différends éventuels entre un donneur d'ordre et son établissement ou entre un bénéficiaire et son établissement, usage étant fait, le cas échéant, des procédures existantes.

Section IV **Dispositions finales**

Article 11 **Mise en application**

1. Les États membres mettent en vigueur les dispositions législatives, réglementaires et administratives nécessaires pour se conformer à la présente directive au plus tard le 14 août 1999. Ils en informent immédiatement la Commission.

Lorsque les États membres adoptent ces dispositions, celles-ci contiennent une référence à la présente directive ou sont accompagnées d'une telle référence lors de leur publication officielle. Les modalités de cette référence sont arrêtées par les États membres.

2. Les États membres communiquent à la Commission le texte des principales dispositions législatives, réglementaires ou administratives qu'ils adoptent dans le domaine régi par la présente directive.

Article 12 **Rapport au Parlement européen et au Conseil**

Au plus tard deux ans après la date de mise en application de la présente directive, la Commission présente au Parlement européen et au Conseil un rapport sur l'application de la présente directive accompagné, le cas échéant, de propositions de révision.

onvoorzienbare omstandigheden die onafhankelijk zijn van de wil van degene die zich erop beroept en waarvan de gevolgen ondanks alle voorzorgsmaatregelen niet konden worden vermeden) kunnen aanvoeren die met betrekking tot de bepalingen van onderhavige richtlijn relevant zijn.

Artikel 10 **Regeling van geschillen**

De Lidstaten dragen er zorg voor dat er adequate en doeltreffende klachten- en beroepsprocedures zijn voor de regeling van eventuele geschillen tussen een opdrachtgever en zijn instelling of tussen een begunstigde en zijn instelling, waarbij in voorkomend geval van bestaande procedures gebruik wordt gemaakt.

Afdeling IV **Slopbepalingen**

Artikel 11 **Toepassing**

1. De Lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 14 augustus 1999 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de Lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lidstaten.

2. De Lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijke wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 12 **Verslag aan het Europees Parlement en aan de Raad**

Uiterlijk twee jaar na de datum van toepassing van deze richtlijn dient de Commissie bij het Europees Parlement en bij de Raad een verslag over de toepassing van deze richtlijn in, zo nodig vergezeld van herzieningsvoorstellen.

Ce rapport doit, à la lumière de la situation existant dans chaque État membre et des évolutions techniques intervenues, traiter tout particulièrement de la question du délai prévu à l'article 6 paragraphe 1.

Article 13 **Entrée en vigueur**

La présente directive entre en vigueur le jour de sa publication au Journal officiel des Communautés européennes.

Article 14 **Destinataires**

Les États membres sont destinataires de la présente directive.

Fait à Bruxelles, le 27 janvier 1997.

Par le Parlement européen

Le président
J. M. Gil-Robles

Par le Conseil

Le président
G. Zalm

(1) JO n° C 360 du 17. 12. 1994, p. 13. et JO n° C 199 du 3. 8. 1995, p. 16.

(2) JO n° C 236 du 11. 9. 1995, p. 1.

(3) Avis du Parlement européen du 19 mai 1995 (JO n° C 151 du 19. 6. 1995, p. 370), position commune du Conseil du 4 décembre 1995 (JO n° C 353 du 30. 12. 1995, p. 52) et décision du Parlement européen du 13 mars 1996 (JO n° C 96 du 1. 4. 1996, p. 74). Décision du Conseil du 19 décembre 1996 et décision du Parlement européen du 16 janvier 1997.

(4) JO n° C 251 du 27. 9. 1995, p. 3.

(5) JO n° C 72 du 15. 3. 1993, p. 158.

(6) JO n° L 67 du 15. 3. 1990, p. 39.

(7) JO n° L 166 du 28. 6. 1991, p. 77.

(8) JO n° L 158 du 23. 6. 1990, p. 59.

(9) JO n° L 322 du 17. 12. 1977, p. 30. Directive modifiée en dernier lieu par la directive 95/26/CE (JO n° L 168 du 18. 7. 1995, p. 7).

(10) JO n° L 332 du 31. 12. 1993, p. 4.

In dit verslag moet in het bijzonder aandacht worden besteed aan de in artikel 6, lid 1, vastgestelde termijn, daarbij rekening houdend met de ontwikkeling van de techniek en met de situatie in elk van de Lidstaten.

Artikel 13 **Inwerkingtreding**

Deze richtlijn treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 14 **Adressaten**

Deze richtlijn is gericht tot de Lidstaten.

Gedaan te Brussel, 27 januari 1997.

Voor het Europees Parlement

De Voorzitter
J. M. Gil-Robles

Voor de Raad

De Voorzitter
G. Zalm

(1) PB nr. C 360 van 17. 12. 1994, blz. 13, en PB nr. C 199 van 3. 8. 1995, blz. 16.

(2) PB nr. C 236 van 11. 9. 1995, blz. 1.

(3) Advies van het Europees Parlement van 19 mei 1995 (PB nr. C 151 van 19. 6. 1995, blz. 370), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 4 december 1995 (PB nr. C 353 van 30. 12. 1995, blz. 52), besluit van het Europees Parlement van 13 maart 1996 (PB nr. C 96 van 1. 4. 1996, blz. 74), besluit van de Raad van 19 december 1996 en besluit van het Europees Parlement van 16 januari 1997.

(4) PB nr. C 251 van 27. 9. 1995, blz. 3.

(5) PB nr. C 72 van 15. 3. 1993, blz. 158.

(6) PB nr. L 67 van 15. 3. 1990, blz. 39.

(7) PB nr. L 166 van 28. 6. 1991, blz. 77.

(8) PB nr. L 158 van 23. 6. 1990, blz. 59.

(9) PB nr. L 322 van 17. 12. 1977, blz. 30. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 95/26/EG (PB nr. L 168 van 18. 7. 1995, blz. 7).

(10) PB nr. L 332 van 31. 12. 1993, blz. 4.

***Déclaration conjointe - parlement européen,
conseil et commission***

Le Parlement européen, le Conseil et la Commission prennent note de la volonté des États membres de s'efforcer de mettre en vigueur les dispositions législatives, réglementaires et administratives nécessaires pour se conformer à la présente directive à la date du 1er janvier 1999.

***Gemeenschappelijke verklaring - europees
parlement, raad en commissie***

Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie nemen nota van de wil van de Lidstaten alles in het werk te stellen om de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking te doen treden om met ingang van 1 januari 1999 aan deze richtlijn te voldoen.
